Aydınlık

Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı: 1921

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

PAZAR
25
Mayıs 1980
10 LİRA

BÜTÜN YÖNLERİYLE YAŞAYANLAR ANLATIYOR **12 MART**

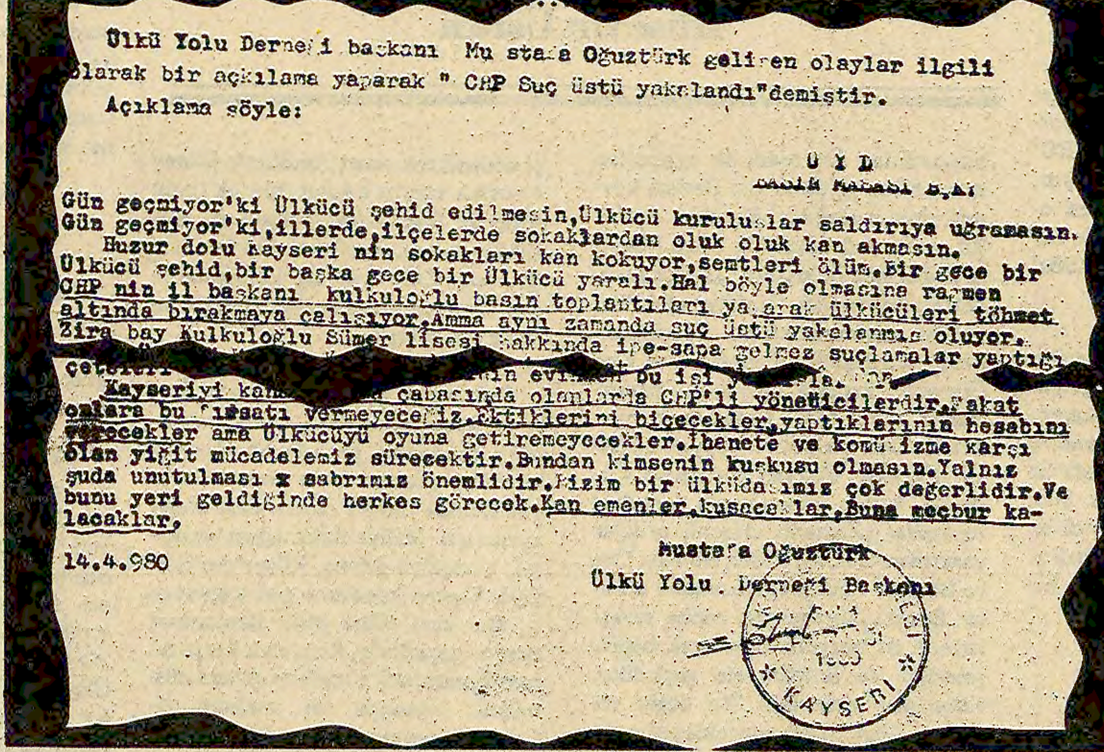
TÜNEL NASIL KAZILDI?

8. SAYFADA

ÜYD Kayseri Şubesi dağıttığı bildiride Kulkuloğlu'na saldırıyor ve CHP yöneticileri için "Kan emenler kusacaklar" diyordu. Bu bildiriden üç hafta sonra Kulkuloğlu katledildi.

MHP'liler, CHP Kayseri İl Başkanına saldıracaklarını açıkça söylemişlerdi

Ülkü Yolu Derneği başkanı Mustafa Oğuztürk geli[illegible] olaylar ilgili olarak bir açıklama yaparak " CHP Suç üstü yakalandı"demiştir.
Açıklama şöyle:

Gün geçmiyor'ki Ülkücü şehid ediliyor,Ülkücü kuruluşlar saldırıya uğramakta. Gün geçmiyor'ki,illerde,ilçelerde sokaklardan oluk oluk kan akmakta. [illegible]

14.4.980

Mustafa Oğuztürk
Ülkü Yolu Derneği Başkanı

Hedef gösterdiler ve öldürdüler

KAYSERİ (ÖZEL)

KAYSERİ CHP İl Başkanı Mustafa Kulkuloğlu'nun öldürülmeden önce MHP'liler tarafından hedef gösterildiği ve açıkça kendisine saldırılacağının ifade edildiği belirlendi.

Ülkü Yolu Derneği CHP İl Başkanının öldürülmesinden üç hafta önce kendisini hedef alan bir bildiri yayınlamıştı. Ülkü Yolu Derneği Kayseri Şube Başkanı Mustafa Oğuztürk imzasıyla dağıtılan bildiride CHP'li yöneticiler "Kayseri'yi kana bulamakla" itham ediliyor ve "Kan emenler kusacaklardır" deniliyor.

MHP'ye bağlı Ülkü Yolu Derneği'nin yayınladığı bildiride CHP Kayseri İl Başkanı Kulkuloğlu basın toplantıları yaparak ülkücüleri töhmet altında bırakmakla suçlanıyordu. Daha sonra CHP yöneticileri tehdit ediliyor ve kendilerine saldırılar düzenleneceği açıkça ifade ediliyordu. Bildiride Kulkuloğlu ve CHP yöneticileri hakkında şunlar söyleniyordu;

"Kayseri'yi kana bulama çabasında olanlar da CHP'li yöneticilerdir. Fakat onlara bu fırsatı vermeyeceğiz. Ektiklerini biçecekler, yaptıklarının hesabını verecekler. İhanete ve komünizme karşı yiğit mücadelemiz sürecektir. Bundan kimse-

(Devamı sa. 6 sü. 7'de)

Dr. Sevinç Özgüner toprağa verildi

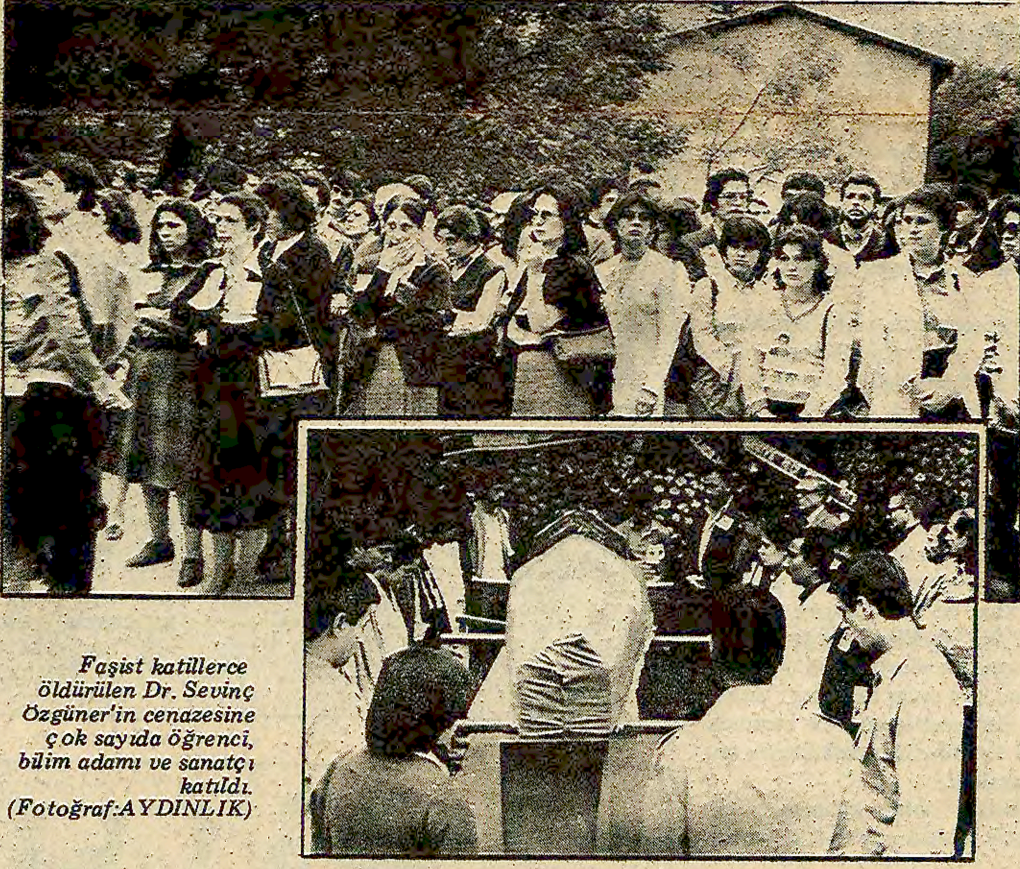
● Komandoların kaçırarak gözlerini oyup öldürdüğü Tıp öğrencisi Levent Taşçıoğlu'nun cenazesi de kaldırıldı.

TAYFUR KUTLAY

FAŞİST namluların katlettiği Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi üyesi devrimci insan Dr. Sevinç Özgüner'in cenazesi dün Levent Camisinden öğrencileri, meslektaşları ve kalabalık bir halk kitlesinin katıldığı törenle kaldırıldı.

Çok sayıda bilim adamı ve sanatçının da katıldığı cenaze töreni nedeniyle Levent çevresinde çok sıkı güvenlik önlemleri alındı, cenazeye katılanların üzerleri daha camiye gelmeden tek tek arandı.

(Devamı Sa. 6 Sü.3)

Faşist katillerce öldürülen Dr. Sevinç Özgüner'in cenazesine çok sayıda öğrenci, bilim adamı ve sanatçı katıldı. (Fotoğraf:AYDINLIK)

Hürriyet ve Tercüman gazetelerine soruyoruz: Haberlerinizde dayandığınız "ilgililer" kimdir?

MHP, Demirbağ'a saldırı olayını saptırmaya çalışıyor

● Hergün gazetesinin başlattığı daha sonraki günlerde Hürriyet ve Tercüman tarafından da benimsenen resmi açıklamalarla çelişen, iddialar ve gazetemizi "hedef" haline getirme çabaları saldırganların işine yarıyor.

HABER MERKEZİ

TUZLA Piyade Okulu Komutanı Tümgeneral Sabri Demirbağ'ın yaralanmasıyla sonuçlanan suikast olayıyla ilgili olarak ilk günden itibaren bazı çevreler ve bazı gazeteler saptırma çabası içine girdiler. Saptırma çabaları özellikle gazetemizi bu suikast olayına karıştırma noktasında yoğunlaştı.

Tümgeneral Demirbağ'a suikast yapıldığı gün resmi Anadolu Ajansı emniyet yetkililerinin "saldırının direkt olarak Demirbağ Paşa'yı hedef almadığını" şeklindeki açıklamasını yayınlarken MHP'lilerin gazetesi Hergün olaya değişik bir yön kazandırmaya çalışıyordu. Emniyet yetkililerinin açıklaması aynen şöyleydi;

"Saldırının önceden planlandığı kesinlik kazanmıştır. Ancak saldırı direkt olarak Demirbağ Paşa'yı hedef almamaktadır. Soruşturma derin-

(Devamı Sa. 6 Sü.4)

Trabzon ÜYD 2. Başkanı, KTÜ'ye bomba koyarken öldü

● MHP'liler kurtarılmış bölgeler kurmak için mahallelere saldırıyor.

● Özbirevler Mahallesinde saldırıya uğrayan muhabirimiz taburcu oldu.

HABER MERKEZİ

TRABZON ÜYD İkinci Başkanı Ekrem Çamaş Karadeniz Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesine 23 Mayıs gecesi saat 01.45 sıralarında bomba yerleştirmeye çalışırken, bombanın patlaması sonucu öldü. Arkadaşı Tevfik Çetin Ünsal adlı komando da ağır yaralandı. Tevfik Çetin Ünsal yaralı olarak MHP'li komandoların hakimiyetleri altında tuttukları Kalkınma Mahallesindeki Mahmut Kaya'nın evine sığındıktan sonra yakalandı. Olaydan sonra Mahmut Kaya adlı komando gözaltına, Tevfik Çetin Ünsal da hastanede tedavi altına alındılar.

MHP'LİLERİN SALDIRILARI

İstanbul Tarabyaüstü Özbirevler Mahallesi bir haftadır MHP'li faşistlerin

(Devamı sa. 6 sü. 7'de)

Adana'da terzi dükkanı tarandı: 1 ölü, 2 yaralı

● Diyarbakır'da bir ilkokul Müdürü öldürüldü.

● Çeliktepe'de polis ekibine ateş açanlar iki polisi yaraladılar.

HABER MERKEZİ

ADANA'da kimlikleri belirlenemeyen iki katil Ali Rıza Mutluoğlu adlı terzi malzemesi satıcısını öldürerek, eczacı kalfası Vedat Şevkin ve garson Abdurrahman Çiftçi'yi ağır yaraladılar.

Sabah saat 9,30 sıralarında Ali Rıza Mutluoğlu'nun dükkanına gelen saldırganlar burayı tarayarak Mutluoğlu'nu öldürdüler, dükkanda bulunan iki kişiyi de

(Devamı Sa. 6 Sü.2)

"İki grup arasında çıkan çatışmada öldü" denilmişti

Çankaya'da öldürülen Şerife Ateş'i AP milletvekilinin oğlu vurmuş

ANKARA (ÖZEL)

ÖNCEKİ gün saat 19 sıralarında Çankaya Pilot Sokakta öldürülen Şerife Ateş'in AP Milletvekili Fikri Pehlivanlı'nın oğlu Kaan Pehlivanlı tarafından vurulduğu bildirildi. Olay daha önce gazetelerdeki iki grup arasında çıkan çatışmada bir kadın öldü" şeklinde yansıtılmıştı.

Görgü tanıklarından elde edilen bilgiye göre olay şöyle oldu: AP Milletvekilinin oğlu Kaan Pehlivanlı tabancayla oynamaya başladı. Kaan Pehlivanlı bir ara tabancayı oturdukları apartmanın kapıcısının kızı olan Şerife Ateş'e çevirdi. Şerife Ateş'in annesi Kaan'a müdahale etti. Ancak Kaan Pehlivanlı tabancayı

(Devamı Sa. 6 Sü.3)

İngiltere'ye sığınan KGB ajanı, Rusya'nın Türkiye'deki faaliyetleri hakkında çok önemli açıklamalarda bulundu

Hükümet, Rus ajanlarının faaliyetlerini açıklamalıdır

SORUYORUZ!

1- Eski KGB ajanı bir MİT yetkilisini "tarafsızlaştırmayı" amaçladıklarını açıkladı. "Tarafsızlaştırılan" devlet yetkilisi var mıdır?

2- Hükümetin elinde Sovyet yıkıcılığına ilişkin raporlar vardır. Rusya'nın casusluk faaliyetine karşı önlem alınmış mıdır?

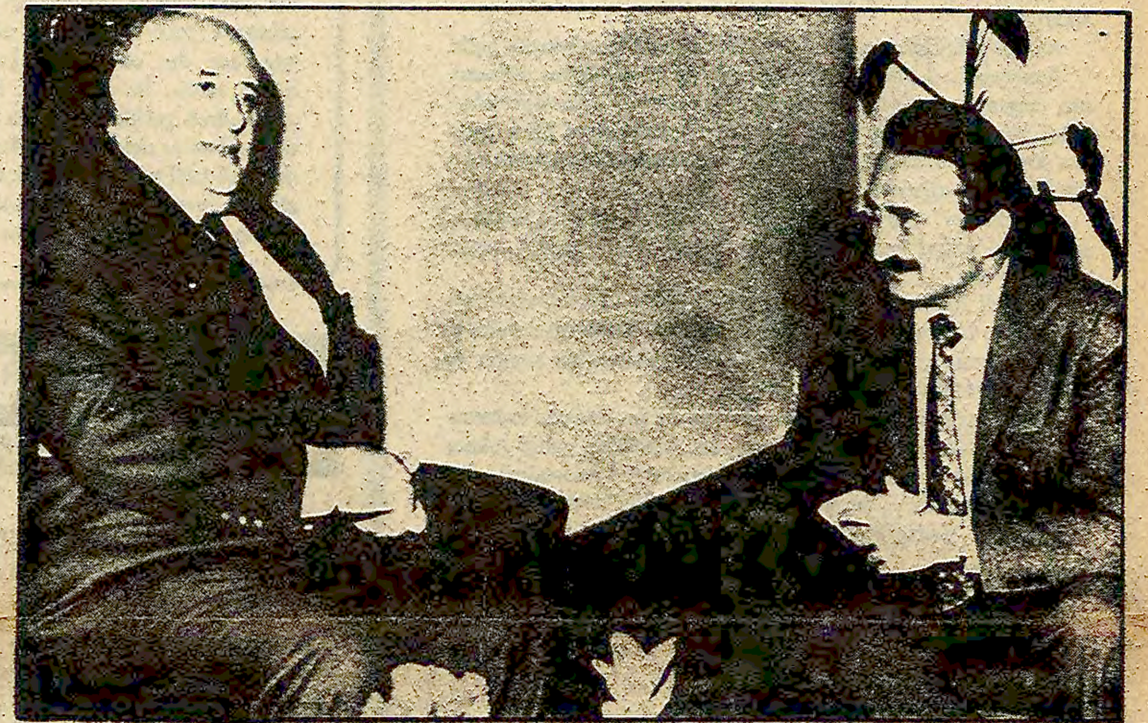
3- KGB ajanı Moskova'daki Büyükelçilik binamıza KGB ajanlarının girdiğini ve gizli belgelerin fotoğrafını çektiğini açıkladı. Hükümetin buna karşı tutumu nedir?

4- Hükümet diğer ülkelerde olduğu gibi Rus casuslarını kamuoyuna açıklayıp, tedbir alacak mıdır?

İNGİLİZ televizyonu ITV, İngiltere'ye sığınan eski bir KGB ajanı İlya Dzhirkvelov'un Türkiye hakkında yaptığı önemli açıklamalara yer verdi.

Dzhirkvelov Moskova'da, KGB'nin Türkiye masasında çalıştığını, daha sonra Ankara'da TASS ajansı muhabiri kılığında casusluk yaptığını itiraf ediyor. İlya Dzhirkvelov, Ankara'da iken yüksek seviyede bir MİT görevlisinin "fazlasıyla" Sovyet aleyhtarı olduğunu öğrendiklerini, önce kendisini tarafsızlaştırmayı denediklerini, başaramayınca, Moskova'ya durumu bildirdiklerini ve oradan "öldür" emri aldıklarını,

(Devamı Sa. 6 Sü.2)

Demirel-Ecevit 1 saat 20 dakika görüştüler

Diyalog, «Anayasa değişikliği» tartışmalarıyla başladı!

● Anayasa değişikliğini Demirel savundu, Ecevit karşı çıktı.

● CHP de AP'nin Anayasa değişikliği önerilerini çarşamba günü Ortak Grupta görüşecek.

ANKARA (ÖZEL)

AP kilitlenmiş Cumhurbaşkanlığı seçimi için Anayasa değişikliğini hazırladıktan sonra partililerin imzasına açmadan önce, AP Genel Başkanı ve Başbakan Süleyman Demirel dün sabah CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'le biraraya gelerek bu konuyu görüştü.

ECEVİT-DEMİREL BULUŞMASI

İki liderin birbirini suçlayıcı konuşmalarından sonra cuma günü akşamüstü yapılan üst düzeyde temaslar sonucu cumartesi sabahı buluşulması kararlaştırıldı. Alınan bu karardan haberi olmayan bazı parti yöneticileri ise bu haberleri yalanladılar.

Görüşme dün sabah saat 9.00'da Ecevit'in TBMM'deki odasında başladı. Yanında Genel Başkan Yardımcısı Necmettin Cevheri ile birlikte gelen Demirel ve kendisini karşılayan Ecevit gazetecilere kısa birer açıklama yaptıktan sonra başbaşa görüşmeye çekildiler.

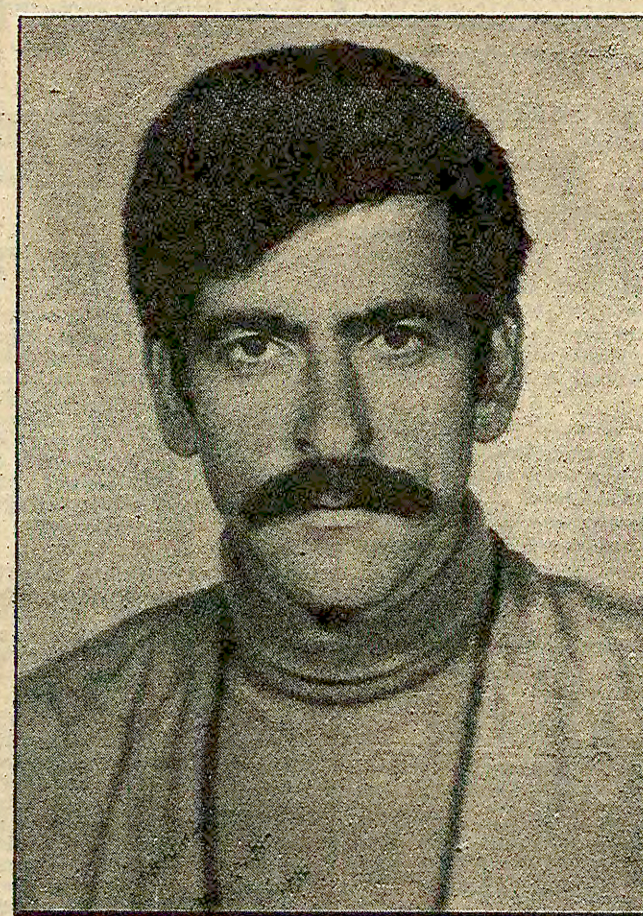
Buna karşılık Cevheri ile CHP Genel Sekreter Yardımcısı Altan Öymen'in de yan odada sohbet ettikleri belirlendi.

ECEVİT'İN KONUŞMASI

Ecevit, Demirel'in Anayasa değişikliği konusundaki görüşlerini kendisine anlattığını, ancak, bütün olanaklar henüz denenmediği için bunu gereksiz ve sakıncalı bulduğunu söyledi. Ecevit, "CHP grubunun da bu yönde bir eğilimde olduğu kanısındayım, fakat gene de bu konuyu çarşamba sabahı toplanacak grubumuza götürecek ve onların fikrini alacağız" dedi. Ecevit sonuçları perşembe veya cuma günü yapacakları ikinci bir görüşmede Demirel'e ileteceğini bildirdi.

İşleyişin önündeki engelin uzlaşma geleneğinin henüz oluşmamış olması olduğunu söyleyen Ecevit, Cumhurbaşkanının AP'nin önerdiği gibi tek dereceli o-

(Devamı Sa. 6 Sü.3)

Yoksul bir köylüydü. TİKP'nin kurucuları arasında yer aldı. 2 yıl önce bir jandarmanın kurşunu ile katledildi

"Mehmet Çetin seni unutmadık"

HABER MERKEZİ

2 yıl önce Pazarcık'a bağlı Demirciler köyünde jandarma kurşunu ile öldürülen Türkiye İşçi Köylü Partisi kurucularından devrimci köylü önderi Mehmet Çetin anılıyor.

25 Mayıs 1978 günü Demirciler köyüne arama yapmak bahanesiyle gelen jandarmalar yere yatan köylülerin üzerine ateş açmışlar, bu sırada yerde yatan devrimci köylü önderi Mehmet Çetin'in yanına gelen jandarma başçavuşu Hüseyin Tosun, Çe-

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

Aydınlıkta
SİNA CILADIR

Türkeşlerin Atatürkçülüğü!

Türkeş'in akılcılığını (!) bilirsiniz: MHP'li komandolar ne zaman tanınmış bir aydını katletse, ilk "kınama" demecini patlatan, ilk "başsağlığı" telgrafını çeken Türkeş olur. Uygun bir fırsat yaratabilirse, TV'ye de zıplar hazret ve ne denli "üzgün" olduğunu milyonlarca kişiye gösterir. Şu biçimde ki, asla kameraların objektiflerine bakmadan... Şu MHP'liler ömür adamlar! Kahramanmaraş davası sorgusu sırasında birçok MHP'li sanığın tek ayağını kaldırarak ifade verdiklerini gazeteler yazdıydı. Türkeş başka bir yöntem uyguluyor; TV'ye çıktığı zaman kameralara bakmıyor, yani TV seyircileriyle göz göze gelmiyor... Eh, bir bakıma haklı adam!..

Neyse... Fatih Camisindeki mevlit sırasında Atatürk'ün yuhalanmasına Türkeş ve Demirel derhal tepki gösterdiler, hiç değilse Mustafa Kemal'e samimi olarak saygı duyanların tepkilerinden geri kalmamaya çabaladılar. Kimi "milliyetçi" yazarlar, gümbür gümbür bağırlarını dövmeye koyuldu: "Yazıklar olsun hepimize..."

Bu Atatürkçülük gösterileri, Türkeş'in "klasik" akılcılığını (!) anımsattı bana. Yavuz hırsızlık olur ama, bu kadar da mı olur!

Demireller, Türkeşler ve onların basındaki uzantıları, bugüne kadar Gazi Mustafa Kemal'in hangi ilkesine sahip çıkmışlardır? Bağımsızlık ilkesine mi, laiklik ilkesine mi, çağdaşlık ilkesine mi, hangisine?

Demirel ve benzerlerinin, gayet Atatürkçü pozlarda, Fatih Camisi olayına ilişkin cerbezeli demeçlerinin yayınlandığı gün, gazetelerin köşe-bucağında, aynı kimselerin 19 Mayıs'ta kız öğrencileri uzun entarilerle spor gösterilerine çıkartma işgüzarlıklarından tutun da, Anayasa değişikliğine ve komandoların cinayetlerini "meşru" gösterme atraksiyonlarına kadar bir yığın marifeti sergileniyordu...

Mustafa Kemal deyince bizim aklımıza anti-emperyalizm gelir, tam bağımsızlık ilkesi gelir.

Türkiye'yi yabancı sermayenin çiftliği haline getiren Demirellerin, Türkeşlerin ne hakları vardır Atatürk'ü ağızlarına almaya?!

Atatürk deyince bizim aklımıza, laiklik ve çağdaşlık gelir.

Anayasayı değiştirip, Türkiye'yi Bayar-Menderes döneminin azgın gericiliğine, din sömürücülüğüne, Pilavoğluların, Saidi Nursilerin cirit attığı, halk kitlelerinin, gençliğin, basının kıyıldığı döneme döndürmek isteyenlerin ne hakları vardır Atatürk'ü ağızlarına almaya?!

"Milliyetçi" bir yazar, Fatih Camisi olayını "kerhen" kınarken, 'Eğer önlem alınmazsa Atatürk gitti gider" demeye getiriyor.

Atatürk hiç bir yere gitmez! O, Türkiye toprağının devrimcisidir. O, bugün olduğu gibi yarın da Türkiyeli devrimcilerin yolunu aydınlatacaktır, Türkiye tarihindeki saygın ve seçkin yerini daima koruyacaktır.

Zaten öyle olmasa, bir Demirel ya da bir Türkeş, kameraların objektiflerine asla bakamadan, Atatürk'e sahip çıkma manevrasına girişme gereğini duyarlar mı? Türkeşleri, Demirelleri Atatürk'e sahip çıkmaya zorlayan etken, onu hiç bir zaman yadsıyacak güce erişemeyecek olmaları değil midir?

Fatih Camisinde Atatürk'ü yuhalayanları tutun, azıcık eşeleyin siyasal tercihlerini, karşınıza ya Türkeş çıkacaktır, ya Demirel ya da Erbakan. Olmaya ki sahte solcular çıksın, farketmez; bunlar, aynı tavanın balığıdır!

BAŞSAĞLIĞI

Cinayet şebekesi Apocu katiller tarafından 12 Mayıs 1980 günü katledilen devrimci önder TİKP Kahramanmaraş İl Yöneticisi.

Mehmet Ongan'ın

ailesine ve mücadele arkadaşlarına başsağlığı diler, acılarını paylaşırız.

Villingen Türkiye Halk Birliği

İLAN
İSTANBUL 14. ASLİYE HUKUK HAKİMLİĞİNDEN

Esas No: 1979/214
Karar No: 1980/344

Davacı Mıgırdıç Özbek vekili tarafından davalılar Sahak Tosun, Pavlo Veneti, Kirkor Afacan, Saten Akkulak, Sami Hillel, Artin Hovnanyan, Peruz Susan ve Yervant Danyel aleyhlerine açılan tazminat davasının yapılan yargılaması sonunda; verilen 18.4.1980 tarih ve 214/344 sayılı karar ile davanın reddine, davacının yaptığı yargılama giderinin üzerinde bırakılmasına, 3 davalı Kirkor, Sami ve Peruz tarafından yargılama giderleri ile yine bu üç davalı yararına takdir olunan 3500 lira ücreti vekaletin davacıdan alınmasına karar verilmiş bulunmaktadır.

Davalılardan Saten Akkulak ve Sahak Tosun'un adresleri meçhul bulunduğundan ve evvelce ilanen davetiye tebliğ edildiğinden karar kendilerine ilanen tebliğ olunmasına, yukarıda hükmün özeti yazılı mahkeme kararının da bu davalılara ilanen tebliği gerekmektedir.

Bu nedenle işbu kararın tebliği tarihinden itibaren kanuni süresi içinde temyiz edilmediği takdirde kararın kesinleşeceği hususu, mahkeme kararının tebliği yerine kaim olmak üzere 1 ay müddetle ilanen tebliğ olunur. 21.5.980

(B—3754—593)

MENKUL SATIŞ İLANI
KADIKÖY 2.İCRA MEMURLUĞUNDAN

Bir borçtan dolayı satılmasına karar verilen 50.000 lira muhammen kıymetindeki Buzkal marka 3 kapılı vitrinli buzdolabı Suadiye Tursucuderesi, Hazan Sok. No:12'de 28/5/1980 günü saat 16,45-17.00 arası 1. satışı yapılacaktır. O gün sürülen pey muhammen % 75'ini geçmez veya müşteri çıkmadığı takdirde 29/5/980 günü aynı mahal ve saatte en çok pey veren müşteriye 2. artırma yapılarak peşin para ile satılacaktır. Dellaliye rüsumu ile ihale damga resmi alıcıya ait olup, isteklilerin mahallinde bulunacak memura müracaatları ilan olunur. 14/5/1980

(B—3755—592)

MENKUL SATIŞ İLANI
İSTANBUL 2.İCRA MEMURLUĞUNDAN

Mahcuz olup satılmasına karar verilen (100.000) lira kıymetinde 1 adet ... 28.5.1980 günü saat 16.15-16.45 arasında mahcuzun bulunduğu Çağlayan Vatan cad. No:60 da yapılacaktır. O gün mahcuza verilen muhammen değerin % 75'ini bulmadığı takdirde, ikinci satışı 30.5.1980 günü aynı yer ve saatte yapılarak en çok artıranına peşin para ile satılacaktır. İhale karar pulu ile dellaliye resmi alıcıya aittir. Almak isteyenlerin satış mahallinde hazır bulunmaları ilan olunur.

(B—3776—590)

İLAN
İSTANBUL 2. NCİ İCRA MEMURLUĞUNDAN

Mahcuz olup satılmasına karar verilen 50.000 lira kıymetinde 28 86 87 numaralı telefonun abonman intifa hakkının açık artırması 28/5/980 günü saat 16.30-16.45 arası Sultanahmet Adliye Sarayı 2. İcra Dairesinde yapılacaktır. O gün verilecek bedel, muammen kıymetinin % 75'ini bulmadığı takdirde 29/5/980 günü aynı mahal ve saatte ikinci satışı yapılarak en çok pey sürene ihale edilecektir. İhale karar pulu ve dellaliyenin alıcıya ait bulunduğu ilan olunur.

(B—3752—591)

düşünce dünyası

Baş tacı olup, ayağa düşenler

Hüseyin Üstün

KÜBA devrimine tekabül eden 1950 yılı, Amerika'nın rakipsiz bir süper devlet olarak yükselmeye devam ettiği bir yıl olmuştu. Kruşçev'in başında bulunduğu Rusya, bu taşkın emperyalistle iyi geçinmeye, onu yatıştırmaya çalışıyordu. En parlak günlerinde dahi, ABD'nin kötü yerlerine kurt düşüyor, küçük bir Güney Amerika ülkesi olan Küba'da, Amerikancı diktatör Batista devriliyor, Fidel Castro Küba'nın başına geçiyordu.

1959'lar, Batista'nın Küba'yı şekere ve Amerika'ya mahkum ettiği yıllardı. Başkent Havana, cümle karanlık işlerin çevrildiği bir batakhane ve Amerikan milyarderlerinin sefahat alemlerinde zevk tükettiği bir ülke durumundaydı. Küba halkı kendi öz vatanında, düşman kalesinde esirdi adeta. Halden memnun değildi ve bir çıkış yolu arıyordu.

Ya özgür vatan ya ölüm!

1950'li yıllarda Fidel Castro, Batista diktatörlüğüne karşı mücadele ateşiyle dolu genç bir hukukçuydu. Ancak, nereden ve nasıl başlayacağı hususunda bir karar vermemişti. Bir grup gençle, Moncado kışlasına saldırıya geçerek kendini göstermek istediyse de, olmadı. Yakalandı ve hapse atıldı. İki yıl yattı. Sonunda, uzun süreli gerilla savaşında karar kıldı. Batista'yı devirmeyi kafasına koymuş 88 kişi biraraya geldi. İlkin ders almak gerekiyordu. Meksikalı gerilla uzmanı General Alberto Bayo'ya başvurdular. Altı aylık bir eğitimden sonra Küba'ya dönerken Batista kuvvetlerinin tuzağına düştüler. Ancak 12 gerilla sağ kalabildi. Siera Maestra dağlarında buluştular. Dağlar gerillalara mesken oldu. Kafalarındaki Batista'yı devirmek fikri hiç sarsılmadı. Fidel, kardeşi Raul ve Ernesto Che Guevera karakol karakol, manga manga, tabur tabur Batista'cı kuvvetleri imhaya giriştiler. Seyyar birlikler (Focolar) düşman kuvvetlere vurdukça, halkın dikkatini ve desteğini topladılar. Zamanla destek yarattılar. Binbaşı Fidel, Binbaşı Che ve Binbaşı Raul komutasındaki ordular Batista kuvvetlerini cephe savaşlarında da bozguna uğratarak büyük şehirleri ve iktidarı ele geçirdiler. Küba devrimcilerinin 'Ya özgür vatan ya ölüm' şiarı gerçekleşmiş, Amerika şaşkına dönmüştü.

Devrimci iktidarın önünde zor görevler duruyordu. Amerikan emperyalizminin yıllar yılı ürün ekonomisine (şekere) mahkum ettiği ekonomiyi canlandırmak, ülkenin ve halkın ihtiyacı olan milli ekonomiyi inşa etmek gerekiyordu. Küba'yı kendi ayakları üzerinde kaldırmak ve halkın yoksulluğuna son vermekten başka çare yoktu.

Arjantinli Dr. Che

Aslen Arjantinli olan Che, tıbbiyeyi bitirdikten sonra, bisikletle Güney Amerika turuna çıkmış, birçok Latin Amerika ülkesindeki yoksulluğu gördükten sonra, devrimci fikirlere ilgi duymuş, Castro ile bir konuşmasından sonra da Küba devrimcilerinin safında yer almıştı.

Devrimden sonra Küba vatandaşlığını kabul eden Che, Küba maliyesinin de başına geçirilmişti. Ne var ki, Küba ekonomisinin meselelerinin çözümünde zaman zaman Castro'dan ayrılmıştı. Maliye Bakanlığını bırakarak Kongo'ya gitmiş, Rusya'nın isteğiyle Castro kendisini geri çağırmıştı. Bu kez, Küba Milli Bankasının başına geçirilmiş, Rusya'ya karşı tutum konusunda Fidel'e yine ters düşmüştü. Sonunda bir mektup ile Castro'ya sevgi ve hayranlığını belirtmesine karşın, ondan ayrıldığını da ifade etmiş ve Bolivya yoluna tutmuştu. 1967 yılında Bolivya'da öldürülen Che "Ho, Ho, şi Minh, iki-üç daha fazla Vietnam, Ernesto'ya bir selam" şiarıyla efsaneleştirilmişti.

Domuzlar Körfezi Çıkartması

Amerika, Domuzlar Körfezi çıkarmasıyla Küba devrimini bastırmak ve Latin Amerika'ya yayılmasını engellemek istemişti. Harekat, Küba halkının kahramanca direnişiyle karşılaştı. Kennedy, Küba devrimini bastıramadı. Küba devrimi de Latin Amerika'ya yayılamadı. Ancak, Amerikan tehdidi kendi gücüne güvenmeyen Castro yönetimini adım adım Rusya'nın kucağına itti.

Castro ne yediyse kötü eyledi

Son yıllarda ve hele son günlerde Küba, kendisinden sıkca söz ettirmeye başladı. Yazık ki, bunlar, efsane lider Fidel'in itibarını da alıp götüren cinstendi.

1970'lerden sonra Küba kapılarını ardına kadar Rusya'ya açan Castro bundan sonra ne eylediyse kötü eyledi. Şimdi ise Küba halkı açısından değişen pek bir şey yok. Batista'nın şekere ve Amerika'ya mahkum ettiği Küba, şekere efendi değiştirdi. Yine şekere ve Rusya'ya mahkum. Ülkede, düzen aleyhtarı faaliyetler giderek artıyor. Yine, ya özgür vatan ya ölüm şiarıyla mücadele eden halk, Castro yönetimine ve Rusya'ya karşı ayağa kalkıyor. Küba halkının düşmanları, bu gelişmeyi yine işkence ve zulümle bastırma yoluna gidiyor. Binlerce Kübalı yurtsever tutuklanıyor. O kadar ki, Castro, 34 bakanlıktan yarısını üstüne alıyor. Kardeşi ve en eski mücadele arkadaşı Raul Castro'nun Savunma Bakanlığı görevine son veriliyor. Şimdilerde Fidel Castro neredeyse bakan yapmak için adam bulamıyor. Ekonominin dayanağı olan şeker üretiminde azalma dikkat çekiyor. Derdi boyunu aşan Rusya, sadık müridine eskisi kadar hık bedeli ödeyemiyor. Castro yönetimi, Afganistan işgaliyle ilgili olarak Birleşmiş Milletler'de Rusya lehine "evet efendim" demesine karşın, işgali desteklediğini açıkça ifade edemiyor. Paralı askerlerini Rusya'nın emrinde kıtalarda dolaştırmayı enternasyonalizm sayan Castro, Afrika'daki iki tümenin ekonomiyi olumsuz yönde etkilemesi üzerinde kara kara düşünüyor. Hasılı, Küba'nın o kadar çok ve büyük sorunları var ki, Castro'nun uykularının kaçmaması mümkün değil.

Eşekle cirite çıkılır mı?

Güney Amerika'da Rus yayılmasının dayanağı rolü yetmezmiş gibi bir de bölgesel hegemonya peşinde koşuyor. Küba, şimdi Uzakdoğu'da Vietnam'ın üstlendiği role soyunuyor. Castro eşekle cirite çıktığının farkında mı, değil mi bilemeyiz ama bu tutumuyla hiç değilse efendisinden biraz daha fazla ruble koparmayı umduğu muhakkak.

Esasa gelince; haline bakmadan Hasan Dağına oduna gidenlerin halinin sonunu tarih çok yazdı. Castro istisna olmayacaktır.

Sonuç

Bir ülkede devrim yapmak kadar zor olan şey de, milli ekonomiyi inşa etmektir. Uluslar katında ülkenin başını dik tutacak olan tek yol budur. Kurdu ön kapıdan kovalayıp, arka kapıdan "buyur" etmemenin garantisi de budur.

Uşaklığa, paralı askerliğe yüce idealler kılıf olamaz. Sakalı ele verenlerin şanına her zaman uşaklık yaraşmıştır. İt ile çuvala girmenin sonu yoktur.

HALKIN SESİ
GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

SİYASET DEĞİL SU İSTİYORUZ

● 8 SENEDİR MÜRACAAT ETMEKTEYİZ. BÜTÜN BU MÜRACAATLARA KARŞILIK HEP "HEMEN YAPACAĞIZ" CEVABINI ALDIK. BİZLERİ TESELLİ ETMEKTEN BAŞKA BİR ŞEY YAPMIYORLAR. ŞİMDİ BÜTÜN YETKİLİLERDEN SORUYORUZ: BİZLERİ BU ZOR DURUMDAN NE ZAMAN KURTARACAKSINIZ?

1970 ile 1977 yılları arasında başlayan 4 köyün, köylerin içine ve suyun geleceği Menderes nehrine kadar plastik büzleri döşenmiştir. Poyraz, Üçkuyu, Sırıklı, Bükrülçe köylerinde içilecek su maalesef yoktur. Suyun kıtlığı yüzünden zaten vitamin diye bir şey alamayan küçük nesiller temizlikten de mahrum kalmışlardır.

Köylerimizde sıhhi hastalıklar günden güne türemektedir. Denizli Su İşleri ilgililerine ve sayın bakanlarımıza 8 senedir müracaat etmekteyiz. Bütün bu müracaatlara karşılık hep "hemen yapacağız" cevabını aldık. Bizleri teselli etmekten başka bir şey yapmıyorlar. Şimdi bütün yetkililerden soruyoruz: Bizleri bu zor durumdan ne zaman kurtaracaksınız? Biz köylüler verdiğimiz sözde sonu ne olursa olsun dururuz. Onun için sayın bakanlar ve sayın parlamenterler de sonunda hep kendilerini aldattıklarını anlayacaklar.

Bizler onları memleket için seçtik. Başka şeyler için seçmedik.

Sayın bakanlarımızdan, parlamenterlerimizden, başbakanımızdan Atatürk ve Türk milleti için savaşlarda ölen kahramanlarımız için adı geçen 4 köyün su isteklerinin yerine getirilmesini rica ediyoruz.

Ömer Doğan

ZONGULDAK
Vur emri çıkarmak çözüm değildir, bataklığı kurutmak lazım

İçişleri Bakan Vekili ve Devlet Bakanı Orhan Eren 19 sanık hakkında daha vur emri çıkardı. Bunların sayısı toplam 31'i buldu. Buldu da ne oldu, durdu mu anarşi, durdu mu terör?

Bu teröristler cezalandırılmasın demiyorum, elbette halka, değerli bilim adamlarına, yurtsever savcılara kurşun sıkan katiller cezalandırılmalıdır.

Demirel bir konuşmasında "Anarşiyi önlemek için önce bataklığı kurutmak lazım" diyordu. Ama Demirel söylediğinin tam tersini yaptı. Cinayetin, bataklığına batmış, MHP'yi himayesi altına almış, anarşiyi önlemekten bahsediyor. Hem anarşinin esas kaynağını kanadının altına alıp onu koruyacaksın, hem de anarşiyi önlemekten bahsedeceksin. Olmaz öyle şey, her zaman olduğu gibi yine yalan söylüyorsun.

Türkiye halkının bu yalanlara karnı tok, kimseyi kandıramazsın. Hele hele bu son hükümet döneminden sonra senin de hükümetinin de çirkin yüzünü tanımayan kalmadı.

Bilindiği gibi CHP iktidarı döneminde bazı parlamenterlerin de himayesini gören Rusya'nın kışkırttığı TKP'nin güdümündeki bazı sahte solcu gruplar, terörün esas kaynağını teşkil ediyorlardı. Ama AP hükümetinin kurulmasından sonra bu durum tersine döndü ve AP içindeki MHP yanlısı parlamenterlerin yardımı ile devlet dairelerinde kilit noktalara ve önemli müdürlüklere getirilen MHP'liler tarafından saldırgan komandoları kamu kesimlerine yerleştirmişler. Böylece AP görünümündeki MHP'lilerin kanatları altına alınmış. Bunlardan destek gören saldırgan komandolar buradan cesaret alarak zorbalık ve terörlerini yoğunlaştırmışlardır. Şimdi Demirel'e soruyorum, sen bataklığı kurutacağın yerde bataklığın kurumaması için bataklığa kanallarla su akıtıyorsun ve bataklığı himayen altına alıyorsun. Böyle mi kurutacaksın bataklığı? Sayın Demirel sen bataklığı yani komandoları himaye etmeye devam ettiğin süre anarşiyi önleyemezsin. Hele devlet terörü ile hiç önleyemezsin.

Böyle devam ettiği süre halk seni de başbuğu da bataklığın ta dibine gömer bir daha çıkamamanız üzere.

Nazım Ayaroğlu

Bunların hesabını soracak merci yok mu?

1 Mayıs 1980 günü TİKP Kayseri İl Örgütünde 1 Mayıs'ı kutlamak için bir araya geldik. Ve 1 Mayıs'ı kutladık. Toplantı coşkun bir hava içerisinde geçti. Bu sırada polisler toplantıyı bastılar. TİKP Kayseri İl Başkanını tartakladılar, bizi dışarı çıkardılar. Merdivenlerden inerken tekme ve tokatla saldırdılar.

Aynı şekilde Devrimci Liseliler Birliğinin kapısını zorla açıp oradaki kitapları topladılar. Panoları tahrip ettiler. Orada bulunanları aşağı indirdiler. Daha sonra Yol Su Elektrik Kurumuna ait arabalara bindirerek Valiliğin önüne götürdüler. Burada biraz beklettikten sonra Kapalı Spor Salonuna götürdüler. Burada ikişer sıra halinde dizdiler. Yaka numaraları olmayan polisler işkenceye başladılar. Gözüne kestirdiklerini yoruluncaya kadar dövdüler ve '1 Mayıs'ın kutlu olsun' diye bağırdılar. Bu şekildeki işkenceler 4 saat kadar sürdü. Daha sonra öğrenci ve yaşları küçük olanları ayırdılar. Birer birer odalara çekip yoruluncaya kadar dövdüler. Bizleri dövenler sivil olanlar baba, papaz lakabı ile birbirlerine hitap ediyorlardı. İşkence yapanlardan birisi şişman, kısa boylu, esmer ve çehresinin sağ yerinde yara izi bulunan bir polisti. Son olarak bize bir yol gösterdiler o da ölüm.

Şimdi bütün yetkililere soruyoruz. Bu tür uygulamalara ne zaman son verilecek?

Bir okuyucu

KONYA
Milli Eğitim ve Maliye Bakanlıklarının dikkatine

Milli Eğitim Bakanlığının tüm maliyelere göndermiş olduğu "Devlet memurlarının, maliyece ödeneklerin gelip gelmemesine bakılmaksızın her türlü yan ödeme, ek ders gibi ödentilerinin verilmesi" içeriğindeki genelgeleri olmasına rağmen, Konya ili Hadim ilçesinde tüm ilkokul öğretmenleri 1 Mart 1980'den itibaren ek ders ücretlerini alamamaktadırlar.

Adı geçen maliyenin sorumsuzca davranışları sonucunda 200'ü aşkın ilkokul öğretmeni mağdur edilmektedir.

Günümüzde yaşam koşulları altında kadro mahkumlarını bu denli ezmeye hakkı olmasa gerek. Bu tür uygulamalar adı geçen maliyede her yıl tekrarlanmaktadır. Acaba yetkililer bunları bilmiyorlar mı? Çözüm getirecekler mi?

Hadim'den bir öğretmen

MHP'liler K.Maraş Kuaförler Derneği Başkanını ölümle tehdit ettiler

MHP'liler Dernek Başkanına gönderdikleri mektupta şöyle diyorlar: "Berber Kadir beni iyi dinle. Sana bir tehditte bulunuyorum. Bu dediğimi yapacaksın, yoksa canına okurum. Dükkanını 3 ay kapat iyi dinle bu tam 3 ay kapat, yoksa namusunu düşün. Herkes bir ay işkence yapar ben 3 ay yaparım, kızının, karının, gelininin namusunu düşün. Oğlun Sami'yi, Memed'i şoför olanı gebertiriz."

CAFER SİNCER

Kahramanmaraş Kuaförler ve Berberler Derneği Başkanı Kadir Temiz MHP'li komandolarca ölümle tehdit edildi. Komandolar tehdit mektubunda 16 yıllık Dernek Başkanından dükkanını üç ay kapatmasını isteyerek, aksi halde kızını, gelinini ve karısını kaçıracaklarını yazıyorlar.

Gazetemize bir açıklamada bulunan Kadir Temiz şöyle dedi:

"MHP'liler beni Dernek Başkanlığından düşürmek istediler. Başaramayınca müşterilerimi tehdit etmeye başladılar. Maraş katliamı sırasında Kanlıdere semtindeki işyerimin sahibi MHP'li olduğu için işyerim tahrip edilmedi. MHP 1978'de Maraş'ta 'Vergi' yürüyüşü yaptıklarında biz Dernek olarak katılmama kararı almıştık. Bu kararımız üzerine MHP'nin daha çok hedefi haline geldim. Ayrıca CHP'li olduğum için de hedef alıyorlar."

● Köylerinde içtikleri su yüzünden birçok kişinin hasta olduğunu söyleyen köylüler ●

Hayvanlarla beraber aynı suyu içiyorlar

Ereğli'nin Zengen köyünde 3 bin kişi hayvanlarla birlikte aynı suyu içiyor.

Köyde daha önce kaynak sudan alınan bir çeşme vardı. Yazın bu da kuruyunca çok sağlıksız olan kireçli, hayvanların da içtiği sudan içiliyor.

1977'de kapalı şebeke için YSE programa almış, Belediye Başkanı AP'li olunca, CHP programdan çıkarmış. Partizanlık bir köyün hayatı ile oynuyor.

Köylüler "Karnımızın içi taş ile doldu, her hafta birimiz böbrek hastalığından Ankara'ya gidiyor. Çevremizdeki köylerde iyi sular var, devlet yardım ederse çok kolay bizim köye de gelebilir."

Ünal Erdoğdu

Limon da lüks yiyecekler arasına giriyor

LİMON da lüks yiyecekler arasına giriyor. Limon bahçeleriyle ünlü Silifke'de bu yıl limon daha çiçek halindeyken satılmaya başlandı. Son günlerde Silifke'ye doluşan tüccarlar limon bahçelerini gezerek yüzlerce dönümlük bahçeleri daha şimdiden kapattı. 70 dönümlük bir bahçeye 6 milyon, 6 dönümlük bir diğer bahçeye de 500 bin lira verildiğini belirten Silifkeliler, "Bu yıl limonun lüks mallar arasına girebileceğini" söylediler.

Üreticiler, tüccarların özellikle Arap ülkelerine ihraca yöneldiklerine dikkat çekerek Ankara, İstanbul, Konya gibi şehirlerde limonun fiyatının çok yükseleceğini belirttiler.

Aydınlık

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOGAN BUYUKOZDEN, O.GURHAN
Müessese Müdürü: ERTUR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu/İstanbul. Tel: 26 22 44 - 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78. Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Gültur. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69 İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak Tel: 13 10 90 - 25 25 54 TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900 DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA: Kızılay Cad. 104 Sok. No: 23 Tel: 103 42

Asgari ücret 5400 lira ama...

Sanayicilerin gözleri hâlâ işçi ücretlerinde

- Anarşinin kaynağı olarak komünizmi gösteren Mehmet Yazar, adını vermeden MHP'nin cinayetlerini de suçladı.
- Yazar, hükümetin aldığı iktisadi tedbirleri ve AET'ye tam üyelik için girişimleri desteklediklerini açıkladı.
- Odalar Birliğinin Kongresinde ücret artışı talebinde bulunan işçiler suçlandı.

ANKARA (ÖZEL)
KISA adı Odalar Birliği olan Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği 35. Genel Kurulu dün Ankara'da toplandı.
Kongre'nin açılış konuşmasını yapan Odalar Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Yazar, ekonomik buhranın yaratıcısı olarak ücret artışı talebinde bulunan işçileri suçladı.
Anarşinin kaynağı olarak komünizmi gösteren Yazar, komünizme tepki olarak "aynı silah ve yöntemlerle mücadele zaruridir" diyerek devletle sayanların da anarşiyi yaygınlaştırdıklarını söyledi.
Hükümetin aldığı ekonomik tedbirleri desteklediklerini belirten Mehmet Yazar, bu tedbirler ile "piyasa ekonomisine" doğru büyük bir atılım yapıldığını, ancak "daha önce koyu bir devletçilik taassubu içinde alınmış olan tedbirlerin" henüz tümünün ayıklanmadığını savundu. Yazar, para hacminin arttırılmamasının tehlikeler doğuracağına değinerek "Satın alma gücü kısıtlanması üretken faaliyetlerinden vazgeçilme noktasına ulaşırsa, sonuç düş kırıklığı olabilecektir" dedi.
Odalar Birliği Başkanı Yazar, AET ile ortaklık ilişkilerinin canlandırılması ve tam üyeliğe yönelik olarak hükümet tarafından yapılan girişimleri de yürekten desteklediklerini de açıkladı.
249 oda ve borsadan, 1600 delegenin katıldığı kongre, bugün yapılacak olan seçimlerle sona erecek.
EKONOMİK RAPOR
Odalar Birliği Genel Kuruluna

(Devamı Sa. 6 Sü.2)

Ankara'da zabıta memuru Ballıktaş'ı öldüren komandolar yakalandı

ANKARA (ÖZEL)
ANKARA Sıkıyönetim Komutanlığı, Ankara Belediyesinde çalışan zabıta memuru Müslüm Ballıktaş'ı öldüren "aşırı sağ" örgüte mensup kişilerin yakalandığını açıkladı. Sıkıyönetimin açıklamasında ayrıca sekiz olayın faillerinin yakalandığı belirtildi.
Sıkıyönetimin açıklamasında komandoların yaptıkları eylemler şöyle sıralandı:
"10 Ekim 1979 günü Akdere Çeşme durağı önünde toplu halde duran sol görüşlü kişilere ateş açarak olay yerinden geçmekte olan bir dolmuşta bulunan Remziye Dölek isimli kadının ölümüne sebebiyet verilmesi, 17 Ekim 1979 günü Akdere Kırmızıtepe

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

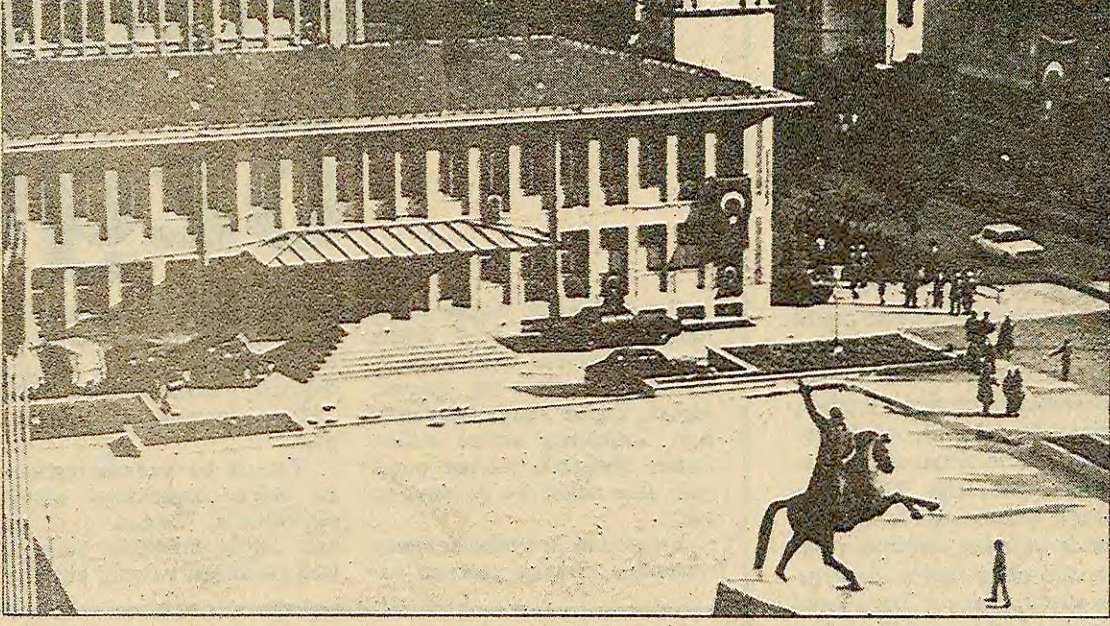

MHP'li katil Burhan Bağla, muhabirimize "Sen kanına mı susadın?" diye bağırıyor.
(Fotoğraf: AYDINLIK)

Malatya PTT Müdürü Elçi'nin katili

Burhan Bağla: "Ali Elçi'yi Malatya'yı karıştırmak için öldürdük"

MALATYA (ÖZEL)
MALATYA PTT Müdürü Ali Elçi'nin katili Burhan Bağla emniyetteki ifadesinde "Ali Elçi'yi, Malatya'yı karıştırmak ve anarşik bir durum yaratmak için öldürdük" dedi.
Burhan Bağla'nın emniyette verdiği ifadede bu sözleri söylemesi MHP'lilerin Malatya'da ne yapmak istediklerini ortaya koydu. MHP'liler sıkıyönetimin ilanından sonra Malatya'da kişileri hedef alan saldırılara girişmişlerdi. Doktor Mehmet Alp'in arabasının içinde kurşunlanarak yaralanması, Tob-Der'li öğretmen Nevzat Yıldırım'ın öldürülmesi ve en son Ali Elçi'nin katledilmesi gibi olayların Burhan Bağla'nın ifadesinde belirtildiği üzere, "Malatya'yı karıştırmak" için yapılan eylemlerden olduğu ortaya çıktı.

Gaziantep'te işkenceler Hükümet Konağının bodrumundaki "Soruşturma Bürosu"nda yapılıyor. Yukarıda Gaziantep Hükümet Konağı görülüyor.

Cuma Özarslan "Kuyumcuyu soymayı azmettirme" iddiasıyla gözaltına alınmıştı. Ancak Sıkıyönetim konuyla ilgili açıklamasında, soygunun Acilciler tarafından yapıldığı, beş soyguncudan üçünün Adana'da, ikisinin ise G.Antep'te yakalandığı belirtiliyor. Cuma Özarslan'ın adından söz edilmiyordu. Ancak emniyet o sırada suça azmettirdiğini ileri sürdükleri Cuma Özarslan'ı gözaltına almıştı.

TİKP'nin basın toplantısından sonra

Gaziantep'te işkenceci polisler hakkında soruşturma açıldı

- İşkencede öldürülen gencin babası Şıho Özarslan Başkomiser Kemal Emre hakkında dava açacağını belirtti.
- Gaziantep Emniyet Müdürü Ferdi Erzaim işkence yapılmadığını iddia etti.

GAZİANTEP (ÖZEL)
GAZİANTEP Vilayet Konağının bodrum katındaki "Soruşturma Bürosu" adı verilen yerde gördüğü işkence sonucu 25 Nisan günü ölen ve alelacele gömülen Cuma Özarslan olayıyla ilgili Cumhuriyet Savcılığı, Başkomiser Kemal Emre ve emrindeki polisler hakkında soruşturma açtı.
Görüşüne başvurulan G. Antep C. Savcısı B. Sami Daçe, TİKP Başkanlık Kurulu Üyesi Hüseyin Karanlık'ın işkence olaylarıyla ilgili basına yaptığı açıklaması üzerine iddiaların soruşturma safhasında olduğunu belirterek şunları söyledi:
"Cuma Özarslan'ın ölümü ile ilgili olarak adli ve tıbbi otopsi ceset üzerinde yapılmış ve dosya hazırlanmıştır. Soruştarma hazırlık safhasında olduğu için şimdilik geniş bir bilgi vermem mümkün değildir. Hazırlık safhasında da geniş bilgi vermek yasa-

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

İşkence gören yurttaşlar anlatıyor - 1

Bir babanın feryadı;

«Oğlumun ölüsünü bile göremedim»

GAZİANTEP'de 15 Nisan günü bir kuyumcu dükkanı soyulmuştu. Soygunculardan polisin yaraladığı arkadaşlarını ve bir polisi öldürmüşlerdi. Olaydan sonra Gaziantep Emniyet Müdürlüğü geniş bir gözaltına alma operasyonuna girişti. Cuma Özarslan da gözaltına alınanlar arasındaydı ve soygunu azmettirmekle itham ediliyordu. Özarslan, soygun sırasında öldürülen Yaşar Enliçay'ın cesedini taşıyarak Hoşgör Mahallesine götürdü. Hacıbaba Mahallesinde yapılan aramalarda bir evde 4 adet uzun menzilli silah, 4 el bombası, üç teksir makinesi ile askeri parkaları ele geçirilmişti.
Olayla ilgili olarak 10 Mayıs günü Sıkıyönetim Bölge Komutanlığı bir açıklama yaptı ve soygunun "Acilciler" tarafından düzenlendiğini açıkladı. Ancak Cuma Özarslan'ın adı açıklamada geçmiyordu. Çünkü Cuma Özarslan işkenceyle öldürülmüştü ve ailesine verilmeden alelacele gömülmüştü.

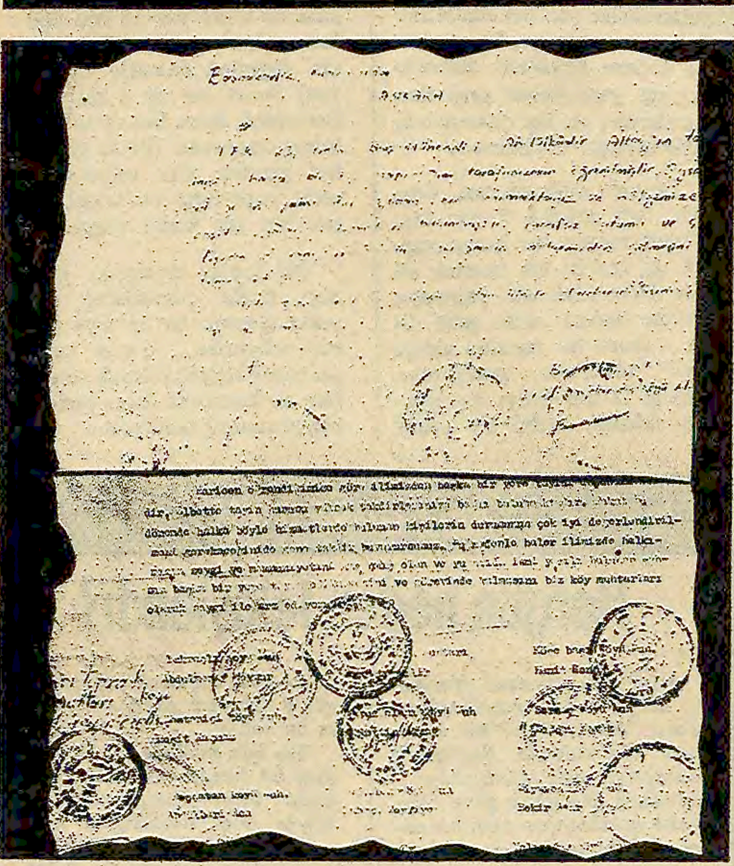
(Devamı Sa. 6 Sü.5)

AP'NİN partizanlığı ile ilgili yayınımızın bugünkü bölümünde, Tekel'deki partizanlığı açıklıyoruz.
Tekel Genel Müdürlüğü bünyesi de yıllardır partizanlığın en yoğun alanlarından biri olmuştur. Tekel maddelerinin üretildiği fabrikalardan, Tekel Bakanlığına, yetkili mevkilerdeki amirlerden, en alt düzeydeki memurlara ve hatta işçilere kadar partizanlık yaygın bir biçimde sürdürülmektedir. Her iktidar değişikliğinde, Genel Müdüründen işçisine kadar tüm çalışanlar yeniden huzursuzluğun ve karamsarlığın içine düşmekte, kafasında bir sürü "acabalar"la, iş güvenliğinden yoksun, aile hayatını da etkileyen tedirginlik içinde yaşamını sürdürmeye çalışmaktadır. Bu durum kuşkusuz üretimi de önemli ölçüde etkilemekte, Tekel maddelerinde nitelik ve verimi de düşürmektedir.

Partizanlık belgelerini yayınlamaya devam ediyoruz

Tekel'de partizanlık

Köylüler partizanlığı lanetliyor

Van'da TEK mühendislerinin sürülmesine köylüler karşı çıktı

- 40 köy muhtarı, Başbakana dilekçe göndererek, Kadri Altaylı ve Abdulkadir Altay'ın tayininin durdurulmasını istedi.

VAN (ÖZEL)
VAN'da Türk Elektrik Kurumu Köycülük Müdürlüğü görevini yürüten mühendis Kadri Altaylı'nın il sınırları dışında tayininin çıkacağını duyan çevre köylüleri bir dilekçe ile Başbakanlığa başvurdu. 27 köy muhtarının imzasını taşıyan dilekçede, Kadri Altaylı'dan köylülerin çok memnun oldukları, Altaylı'nın elinden gelen imkanları kullanarak faydalı işler yaptığı ve hizmetini eksiksiz olarak yürüttüğü belirtiliyor ve "Halka böyle hizmetlerde bulunan kişilerin durumlarının çok iyi değerlendirilmesi gerektiği" de vurgulanarak tayininin durdurulması isteniyor.
Çeşitli kaynaklardan alınan bilgilerden Kadri Altaylı'nın ön-

(Devamı Sa. 6 Sü.5)

Tekel Genel Müdürü Orhan Özet emekliye ayrıldı

BİR süre önce, Tekel Genel Müdürü Orhan Özet'in görevinden alınması amacıyla AP hükümetinin hazırladığı kararname Cumhurbaşkanlığına gönderilmiş, kararnamenin onaylanması üzerine Orhan Özet'in görevden alındığı Resmi Gazete'de yayınlanmıştı. Bu durum üzerine, Orhan Özet, kendi isteği ile emekliye ayrıldı, yerine vekaleten Genel Müdür Muavini Niyazi Sürerkök getirildi. Asıl mesleği tütün eksperliği olan Orhan Özet, Tekel bünyesinde çeşitli kademelerde 36 yıl çalıştı. Belgelerde de görüldüğü gibi, en son Genel Müdürlük görevini yürütürken, hakkında hazırlanan rapor gereğince, görevinden alınması isteniyordu. Orhan Özet hakkında hazırlanan rapor, hükümetin görevden alınması ile ilgili kararnamesinden önce yazılmıştı.

İzzettin Tanrıyapısı'nın açıklaması:

AP'NİN partizanlığı ile ilgili yayınımızda adı geçen İzzettin Tanrıyapısı hakkında tutulan raporun asılsız olduğunu belirterek bir açıklama yaptı. Açıklamayı aynen yayınlıyoruz:
Aydınlık Gazetesi Yazı İşleri Müdürlüğüne,
Cağaloğlu/İstanbul
Gazetenizin 20 Mayıs 1980 tarihli nüshasının 1. sayfasından başlayıp 6. sayfasında devam eden 2 sütun üzerindeki PTT Genel Müdürlüğü Tasfiye Listesi başlığı altındaki yazıda 5 numaralı paragrafta İzzettin Tanrıyapısı olarak bana izafe olunan iftira tamamen asılsız olup gerçekle ilgisi yoktur.
İş bu yazımın sayın gazetenizde neşrini talep eder saygılar sunarım.
İzzettin Tanrıyapısı

TEKEL GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDE

1. DERHAL GÖREVDEN ALINMASI GEREKEN KİŞİLER

Genel Müdür Orhan ÖZET Zamanı idaresinde CHP'nin aşırı militanlığını yapıp, idareyi komünist görüşlü memur ve işçilerle doldurmuştur. Bu göreve tayininde DİSK'in rolü olduğundan, işyerlerinde DİSK'e büyük imkanlar tanıyarak, örgütlenmelerini sağlamıştır. Ayrıca aşırı derecede menfaatine düşkün olup, çeşitli yolsuzluklara adı karışmıştır. Kendisinin en yakın yardımcıları, başta Genel Müdür Muavini Atilla Özer, Genel Müdür Muavini İzzet Kıran ve Genel Müdür Muavini Niyazi Sürenkök ile Personel Eğitim Grubu Müdürü Muzaffer Yurttaş Genel Muhasebe Müdürü Hilmi Ceylan, Genel Muhasebe Müdürü Yardımcısı Erkan Yukarıoğlu, Ticaret Grubu Müdürü Hakkı Tekeş, İşletme Grubu Müdürü Fahri Akın, İç Dağıtma ve Satış Grubu Müdürü Nihat Ardalı'dır. Keza adı geçen bu kişilerin durumları, ayrıca aşağıda da kayıtlıdır.

Genel Müdür Muavini Atilla ÖZER: Türkiye Komünist Partisi üyesidir. CHP hükümeti döneminde DİSK'in de yardımıyla Genel Müdür Muavini olarak atanmıştır. Tekel'deki halihazır görevi işyerlerindeki Tek Gıda-İş Sendikasını parçalayarak, DİSK'e bağlı sendikaların kuvvetlenmesini sağlamak ve dolayısıyla Tekel'de komünist görüşü hakim kılmaktır ve bu arada Tekel'deki milliyetçi memur ve işçilerin (Adalet Partilileri) sürgünleriyle ilgili olarak kurulan komisyonun başkanlığını yapmaktadır.

Genel Müdür Muavini İzzet KIRAN: Genel Müdür Orhan Özet'in yakın arkadaşıdır. Türkiye'deki sigara sanayisinin tek sorumlusu olup, sigara fabrikalarına ait makinelerin ithalatında bazı yolsuzluklara adı karışmıştır. Kasıtlı şekilde sigara sanayisine darbe vurup, bu sanayinin gelişmesini önlemiş ve bu suretle bir taraftan karaborsacılığa, diğer taraftan ise, memlekete kaçak sigara girmesine sebebiyet vermiştir.

Genel Müdür Muavini Niyazi SÜRENKÖK: Tekel'de haksız menfaat sağlayanların başında gelmektedir. Ahlaksız olup, her kalıba uyar. Nitekim geçen dönemde geçirdiği trafik kazası dolayısı ile ünvanını muhafaza etti. Bu dönemde yani CHP hükümeti döneminde aşırı derecede CHP'nin bayraktarlığını yaptı.

Personel Eğitim Grubu Müdürü Muzaffer YURTTAŞ: Türkiye Komünist Partisi üyesidir. Genel Müdür Orhan Özet'in sağ kolu olup, idareyi komünistlerle doldurmuştur. İdarede milliyetçi memurların bir kısmını baskı yapmak suretiyle idareden ayrılmalarını sağlamış ayrılmayanları ise yapmış olduğu tayinlerle mağdur etmiştir. Çok tehlikeli bir kişi olup idareden değil memuriyetten uzaklaştırılması gerekmektedir. Kendisi aynı zamanda komünist Tekder'i de perde arkasından yönetmektedir. Tekder'in kongresinde büyük faaliyet göstermek suretiyle, kongreyi komünistlerin kazanmasını sağlamıştır. Hatta Genel Müdür Orhan Özet yapmış olduğu bir konuşmayla Adalet Partisini küçük düşürüp CHP'nin propagandasını yaparak, bunların kazanmasında büyük katkısı olmuştur.

Muhasebe Genel Müdürü Hilmi CEYLAN: Türkiye Komünist Partisi üyesidir. Kendi görüşünde olan kişileri etrafında toplamıştır. Aşırı militan olduğundan görüşü dışındaki bir yönetimi sabote edebilir. Bulunduğu görev itibarıyla merkez ve taşra teşkilatında kendi görüşünde olan kişileri muhasebeciliğe getirmiştir. Yönetimin sabote edilmemesi bakımından derhal görevden alınması gerekir.

Muhasebe Genel Müdürü Yardımcısı Erkan YUKARIOĞLU: Türkiye Komünist Partisi üyesi olup, aşırı derecede bu partinin

(Devamı Sa. 6 Sü.5)

Yarın: Tekel'deki partizanlık belgelerinin devamı

G.Kore'de halk şehirlerde direniyor

- Park Çung Hee'yi öldürmekten sanık Kyu idam edildi

KWANGJU (AJANSLAR)
KWANGJU kentinde direnişlerini sürdüren halkla sıkıyönetim güçleri arasında pazarlık sürerken, askeri birliklerin tutukladığı kişilerden 34'ü salıverildi ve düzen sağlanırsa kente saldırılmayacağına dair güvence verildi.
Öte yandan halkın elinde bulunan silah ve diğer savaş gereçlerinin verilmesi halinde silahlı kuvvetlerin kente saldırmayacaklarının belirtilmesi üzerine halkın elindeki silahların dörtte birini teslim ettiği bildirildi. Üç gün süren gösteriler sonunda 107 kişinin öldüğü, yüzlerce kişinin de yaralandığı belirtildi.

PARK'IN KATİLİ İDAM EDİLDİ

Bu arada eski Devlet Başkanı Park Çung Hee'yi ve 5 koruma görevlisini öldürmekten sanık Merkezi Haberalma Örgütü eski Başkanı Kim Jae Kyu, yapılan yargılama sonucu dün idam edildi.
Kyu'dan başka, olaya karıştıkları belirlenen 4 haberalma görevlisi de idam edildi.

KORE'NİN AÇIKLAMASI

Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti haber ajansı önceki gün yaptığı açıklamada, Kore'nin Güney Kore'nin içişlerine karışmak niyetinde olmadığını belirtti.
Açıklamada ABD'nin son olaylardan sorumlu olduğu belirtilerek, "Seul hükümetini daha fazla karıştırmaması" için Washington'a uyarıda bulunuldu.

Pars Ajansının açıklaması:

"İran'da Şah yanlısı bir darbe girişimi açığa çıkarıldı"

DIŞ HABERLER SERVİSİ
İRAN'da devrik Şahın eski Sıkıyönetim Komutanı General Gulam Ali Oveysi tarafından hazırlanan ve dün gerçekleş-

(Devamı Sa. 6 Sü.2)

günlük

Gözlerini kapayanlar

Moskova Olimpiyatlarının boykot edilmesini savunanlar spora siyaset karıştırıldığını ve olimpiyat ruhunun ve kurallarının çiğnendiğini öne sürüyorlar.
Bu iddialar doğru mudur?
Herkesin bildiği gibi olimpiyat ruhunun özü, barış ve dostluktur. Olimpiyat kuralları da bu öze göre belirlenmiş ve dünya çapında kabul edilmiştir.
Bu yönüyle olimpiyatlar sporun yanısıra aynı zamanda bir siyasi amaç da taşımaktadır. Bu amaç dünya ülkeleri arasında barışı ve dostluğu güçlendirmektir. Olimpiyatların temel siyaseti budur. "Spora siyaset karıştırmayalım" diyenler en başta bu gerçeğe gözlerini kapamaktadırlar.
Geçmişten bu yana olimpiyat ruhuna uygun düşen olimpiyatlar düzenlenmiştir. 1936 yılında olduğu gibi olimpiyat ruhuna aykırı düşen olimpiyatlar da düzenlenmiştir.
Bugün Moskova olimpiyatları siyasi bir amaç taşımıyor mu? Sovyetlerin olimpiyatlar için yürüttüğü çalışmalar siyasi bir faaliyet değil midir? Brejnev'in her yola başvurarak olimpiyatların Moskova'da yapılmasını sağlamaya çalışması spora olan düşkünlüğünden değildir elbette.
Brejnev olimpiyatları bir gövde gösterisine dönüştürmek istemektedir. Moskova, olimpiyatların barış ve dostluk bayrağı altına gizlenerek Afganistan'ın işgaline duyulan tepkileri dağıtmak ve bu barış bayrağını, saldırı stratejisinin hizmetine koşmak niyetindedir.
Hitler de, 1936 yılında yapılan olimpiyatlara aynı nedenle olağanüstü bir önem vermemiş miydi?
Hitler'in 11. olimpiyat oyunlarını saldırgan siyasetlerinin propagandasını yapmak için kullandığı bugün tarihi bir gerçek olarak ortadadır. Bu gerçeği inkar etmek mümkün müdür?
Bazıları ise, Sovyetlerin Afganistan'ı işgaline karşı yeterince tepki gösterilmediğini, Afgan direnişçilerine yardım edilmediğini ve kolay ve zararsız bir yol olarak olimpiyatların boykot edilmesinin seçildiğini ileri sürüyorlar. Yani olumsuz bir örnekten yola çıkıp gene olumsuz bir sonuca varıyorlar. Afganistan'ın işgaline diğer alanlarda yeterince tepki gösterilmemiş olması gayet kötüdür ama bu olimpiyatlara katılmayı savunmayı haklı çıkaramaz.
Bırakalım bu tartışmaları. Brejnev'in olimpiyatları, Afganistan'ın işgalinin ve saldırganlığının propagandasını yapmak amacı ile kullanmasına izin vermek spora sürülecek en büyük yüz karasıdır. Üstelik bunları savunanlar sporu siyasete en kötü bir şekilde alet etmektedirler.
Olimpiyatların boykot edilmemesi görüşünü ileri sürenler, geçmişte Hitler'in Nazi propagandasına gözlerini kapayanlar gibi Sovyetlerin yeni saldırılara zemin hazırlamasında tarihi bir sorumluluk taşıyacaklardır.

ANAYASAYI DEĞİŞTİRME GİRİŞİMLERİ VE PADİŞAHLIK DEVRİ ÖZLEMCİLERİ

Feyza Zileli

3

bu köseden...

Şikayet mercii

Hasan Yalçın

2 Mayıs Isparta, Gönen, Gönenköy Öğretmen Lisesi öğrencilerine karşı MHP'lilerin saldırısı için bütün hazırlıklar tamam. Jandarma komutanı kasabayı önceden terketmiş. Okuldaki en ilerici öğretmen okul idaresi tarafından çeşitli bahanelerle İsparta'ya yollanmış. Esasen AP'nin iktidara gelmesiyle birlikte Öğretmen Lisesinin MHP'lileştirilmesi de çoktan başlatılmış. İlerici ve devrimci öğretmenler kıyılmış ve sürülmüş. Okuldan çıkan öğrenciler MHP'lilerin saldırısına uğruyor. Tarlalara kaçan öğrencilerin arkasından saldırganlar traktörler ve taksilerle takibe çıkıyorlar. 7 öğrenciyi yakalayıp köye götürüyorlar ve ağır işkence yapıyorlar. Her gün Türkiye'nin çeşitli yerlerinde yaşanan olaylardan biri yani. Olay gene her yerde yaşandığı gibi gelişiyor. Başvurulan Lise Müdürü olaya tamamen kayıtsız kalıyor. Daha sonra saldırıya uğrayan 39 öğrenci başka okullara sürülüyor. Jandarma bir girişimde bulunmuyor. Saldırganları tanıyan ve tanıklık yapmak isteyen iki öğretmen ve bazı memurlarsa bizzat Isparta Valisi Erdinç Büyükakalın tarafından tanıklıktan vazgeçmeleri için tehdit ediliyor. Mahkeme yakalanan birkaç saldırganı serbest bırakıyor. Suç var, yaralı var, suçlu var: Sonuç sıfır

"Kimi kime şikayet edeceksin" sözü artık her gittiğimiz yerde en çok karşılaştığımız yakınma haline gelmiştir. Şikayet edilenler bizzat şikayet mercileri tarafından tehdit, baskı ve saldırı görüyor. Kayseri'de polisten işkence gördükten sonra CHP tarafından basın toplantısında televizyona çıkarılan bir işçinin daha sonra polisin silahlı saldırısına uğradığını ve işini terkedip köyüne döndüğünü öğrenmiştim. Babür Ünsal sadece Kayseri'de yok. Isparta'da ve birçok ilimizde artık Babür Ünsallar iş başında bulunuyor.

Yurttaşın başvuracağı bir şikayet mercii bırakılmamıştır. Polise git, suçlu çıkarıp evini bassın, hatta işkence yapsın. Savcıya dilekçe ver kovsun. Valiye git, tehditle tanıkları vazgeçirsin.

Yurttaşların önünde hangi seçenek kalmaktadır? Hükümet bizzat kendi eliyle vatandaşı anarşi mihraklarının kucağına itmektedir. "Kendi başının çaresine bakmaya" zorlamaktadır. . Hükümet meşru zeminden uzaklaştıkça, yurttaşı da çaresizliğe itmektedir. Çaresizliğe düşürülmüş insanın gücü en büyük güçtür. Bir kediyi bile geri çekilemeyeceği köşeye sıkıştırırsanız kendini savunur. Baskının olduğu yerde mücadele de olacaktır. Bu kaçınılmazdır. Çaresizliğin doruğu çıkış yolunun başladığı yerdir.

Fakat Türkiye olağan koşullarda yaşayan bir ülke değildir. Dünyanın en azgın emperyalisti gelip kapımıza dayanmıştır. Bölgemiz kargaşalık içindedir. Hükümetin yurttaşlara yöneltiği saldırılar Rusyacılar tarafından memnuniyetle izlenmektedir. Baskıların halkı kendi yanlarına iteceği hesabı içindedirler. İnsanlarımıza "MHP geleceğine Rusya gelsin" dedirten AP hükümeti işte bu hesaplara ister istemez hizmet etmektedir. Rusya'nın gelmesinin ne demek olduğunu bir an için unutup, yukardaki korkunç sözü söyleyenlerin artmasının sorumlusu, MHP'ye kanat geren AP'dir.

Halk Rusyasız ve MHP'siz bir Türkiye'yi yaratmanın yolunu bu güçlükler içerisinde bulacaktır.

Anayasa değişikliği isteyenler açık konuşuyor;

Hedef: Halk ve özgürlükler

Gerek Senatör Adnan Başer Kafaoğlu, gerekse Prof. Aydın Yalçın, Anayasa değişikliği isterken iki cümlede bir, Fransız, Alman, İngiliz Anayasasından ilham aldıklarını beyan ettiler. Onları dinlerken hayran olmamak elde değil! Bu ne medeniyet!

Fransa'nın Anayasasını almışsınız ama, Fransız halkının demokratik hak ve özgürlüklerini orada bırakmışsınız. Ve üstüne üstlük gelmiş Türkiye halkının özgürlük mücadelesinin ürünü 1961 Anayasasını da kırpıyorsunuz.

Yazının bir yerinde İngiltere'de halkın özgürlükleri olduğu söylenirken, "Bunun sebebi İngiliz milletinin üstün bilinci, tecrübesi ve milli birlik gelenekleridir..." deniyor. İngiliz milleti bu yeteneği nasıl kazandı acaba? Anti-demokratik baskılar altında tutularak mı, yoksa güçlü bir özgürlük mücadelesinden geçerek mi?

Sizin örnek aldığınız ülkeler burjuva demokratik devrimini gerçekleştirmiş, feodal zorbalığı tasfiye etmiş ve demokratik özgürlükleri kabul etmişlerdir.

Evet. Fransız Anayasası Cumhurbaşkanına da, hükümete de birçok yetki veriyor. Ama Fransız köylüsü aşiret reislerinin, şeyhlerin, toprak ağalarının zulmü altında inlemiyor.

Fransa'da işçi sınıfı bir grev yaptığı zaman panzerler yürümüyor grev çadırlarının üzerine. Herkes düşüncesini, fikrini yazıyla, sözle, toplantıyla gösteri ve yürüyüşle açıklama özgürlüğünü kullanabiliyor. Çeşitli siyasi gazeteler, dergiler günaşırı yasaklanmıyor, evlerden kamyonla kitap toplanmıyor, yazarlar 141 ve 142 diye hapse atılmıyor.

Fransa'nın emniyetinde, karakolunda işkence ile adam öldürülmüyor.

İşçisinin de, köylüsünün de, çalışanının da parti kurma örgütlenme özgürlüğü var.

İşçiler serbestçe sendikalarını seçebiliyor ve sendikalarının imzaladığı toplusözleşmelerle işbaşı yapıyor. Yoksa 3 milyon 275 bin işçi sigortasız, sendikasız, günde 12-14 saat çalışmıyor.

Daha sayalım mı?

Fransa, İngiltere, Alman anayasaları Cumhurbaşkanına ve hükümete bu kadar yetki verirken, kamuoyunun demokratik hak ve özgürlüklerini teminat altına alıyor. Cumhurbaşkanı olağanüstü yetkilerini kullanırken, dikkate almak zorunda olduğu bir kamuoyu var Fransa'da. Cumhurbaşkanının yetkilerinden sözederken, Fransız milletinin yetkilerini gözardı etmek mümkün müdür?

Gelin bu demokratik kamuoyunu Türkiye'de yaratalım. Köylüyü toprağa ve özgürlüğe kavuşturalım. Sigortasız, sendikasız işçi bırakmayalım. Gazetelere, dergilere matbaalarda dizilirken el konmasın. Fikirler ve görüşler birbiriyle yarışsın.

İşkence aletlerini, falakayı tarihin mezarlığına gönderelim.

Ona yoksunuz tabii. İşte sizin Avrupa cilanız bu kadar. İki saat sonra güneş gördü mü çatır çatır çatlayıveriyor.

DİLDEN DÜŞMEYEN REFERANDUM

Haksızlık etmeyelim! Anayasa değişiklik önerisinin "olumlu" yanları da var. Mesela iki paragrafta bir sözü edilen referandum. Sürekli halka danışacaklar, halkın oyuna başvuracaklar!

Kimi kandırıyorsunuz allahaşkına "referandum" laflarıyla. Demokrasi bir biçim, bir şema değildir. Demokrasi bir öz meselesidir, amaç meselesidir. Sizin öneriniz baştan aşağı anti-demokratiktir ve ikide bir oyuna başvuracağınızı söylediğiniz halkın özgürlüklerini yok etmeye yöneliktir.

Türkiye'nin sorunu referandum mudur? Mustafa Kemal Kurtuluş Savaşı boyunca ve daha sonra, devrimleri gerçekleştirirken referandum mu yaptı? Tekkeleri kapatırken, hilafeti kaldırırken, 1. Meclisi kurarken, Cumhuriyeti ilan ederken referandum mu yaptı? Sizin hayran kaldığınız referandum yoktu ama, bütün yapılanlar çok önemli eylemlerdir. Geri bir toplumdan ileri bir topluma geçişi ifade ediyordu. Onun için de demokratikti. Referandumla bir başka rejimi yerine referandumsuz bir demokratik ortamı tercih etmemek elden gelir mi?

1961 ANAYASASI SAVUNULACAKTIR

1961 Anayasası Türkiye halkının onlarca yıllık demokrasi ve özgürlük mücadelesinin ürünüdür. "Kahrolsun diktatörler bu dünya size kalır mı?" diye meydanları dolduran gençliğin, Bayar-Menderes diktatörlüğünü tahtından indirişin sembolüdür.

Anayasa değişikliği önerisini getirenler ne yaparlarsa yapsınlar özgürlüklere ve halka karşı bir tutum içinde olduklarını gizleyemiyorlar. Her şey apaçık ortada.

1961 Anayasası bugüne kadar çok saldırıya uğradı. Ama halk onu savunmasını bildi. Bu sefer de halk galip çıkacaktır.

Zamanı geldiğinde topraksız köylüler, tarım işçileri, işsizler, anarşiden şikayetçi olanlar denklerini sarar ve her yıl yaşanan sancı, göç başlar.

Her yıl yaşanan sancı...

Göç

■ Zamlar, işsizlik ve anarşi bu yıl daha çok insanın göç etmesine neden oldu.

■ Mardin ve Urfa'nın birçok köyü tamamen boşaldı.

■ Her yıl Çukurova'ya göç eden binlerce insanın sel felaketi yüzünden bu yıl nereye göç edeceği meçhul.

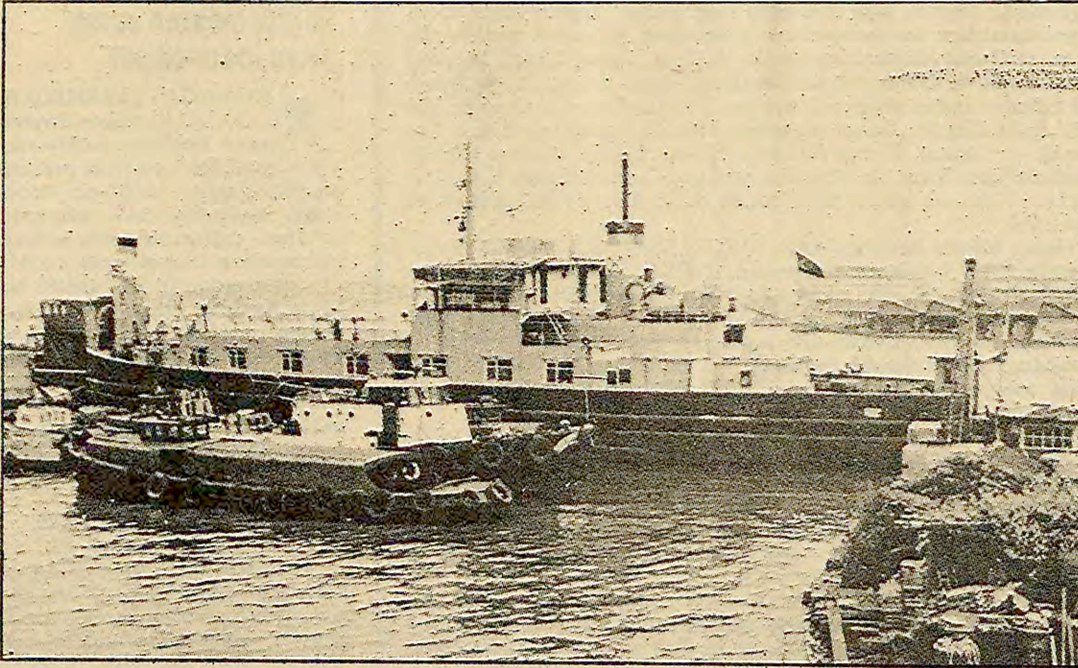
ABDULLAH KURTAY

Güneydoğu Anadolu'nun Mardin ve Urfa illerine bağlı ilçe ve köylerde göç başladı. Her yıl ilkbaharda Çukurova'ya göçen yöre halkının bu yıl nereye göçeceği meçhul.

Demirel hükümetinin uyguladığı ekonomik politikadan sonra bölgede artan işsizlik yüzünden ilkbaharla birlikte Urfa'nın Siverek ve Hilvan ilçelerine bağlı birçok köy şimdiden boşaldı. Mardin'in Nusaybin ilçesine bağlı birçok köy ise yer yer Ege bölgesine göç etmeye başladı.

DOĞUDAKİ ÇATIŞMALAR GÖÇLERİ ARTIRDI

Öte yandan Doğu bölgesindeki bazı grupların çatışması ve bu çatışmaların aşiretlere yansıması yüzünden göçleri önemli ölçüde etkilediği bildiriliyor. Verilen bilgilere göre, her gün yüzlerce insan köyünü terkederek batıya göç ediyor. Göç edenler arasında çoğunluğu topraksız köylüler ve işsizler teşkil ediyor. Bu arada bölgedeki çatışmalardan dolayı yöre zenginlerinden de bazıları da İstanbul, Ankara ve İzmir gibi büyük şehirlere göç ettiği belirtiliyor.

1200 kişinin çalıştığı Liman İşletmesinde

Hurda gemi, resmi daire olarak kullanılıyor

İSTANBUL (ÖZEL)

Haliç'te Atatürk Köprüsünün Unkapanı tarafından kıyıya demirlemiş hurda bir araba vapuruna hiç dikkat ettiniz mi? Kırk yıl düşünseniz buranın 1200 kişinin çalıştığı resmi bir daire olduğu aklınıza gelemez.

Liman İşletmesi için bir bina temin edilemeyince, artık hurda haline gelmiş olan eski Mudanya araba vapurunu kıyıya çekmişler, resmi daire olarak kullanıyorlar. 1200 kişi buraya bağlı olarak çalışıyor; gemide yemek yiyor, yıkanıyor, istirahat ediyor.

Hurda geminin yanaştırıldığı kıyı aslında bina yapımına müsait. Ancak İstanbul Belediyesine ait olan bu arsa bazı mafia çeteleri tarafından işgal edilmiş, kahvehane olarak kullanılıyor. Kimsenin gücü de, bunları buradan çıkarmaya yetmiyor.

İşte Türkiye'miz böylesine çelişkiler ülkesi!

MHP'li komandolar Yatağan Termik Santralini ele geçirmeye çalışıyor

YATAĞAN (ÖZEL)

İnşaatı halen sürdürülen Türkiye Elektrik Kurumuna bağlı Yatağan Termik Santralini çeşitli yörelerden gelen komandolar ele geçirmeye çalışıyor. Tokar ve Enka işyerleri vasıtasıyla ilçeye yuvalanmaya çalışan komandolardan halk şimdiden tedirgin oluyor. Yatağanlılar MHP'lilerin sızmasına karşı tedbir almadıkları takdirde, ilgililerden şikayetçi olacaklarını belirtiyor.

GÜNDEM DIŞI

Kıratlıoğlu'nun hikmeti

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Esat Kıratlıoğlu TV kameralarının karşısına kurulmuştu. Kendine güvenli bir halde açıklamalar yapıyordu. 'Efendim, bundan böyle üç saat olan elektrik kısıntılarını iki saate indirdik. Cumartesi günleri de elektrik kesilmeyecek..." sorulara cevap veriyor ve "aldığımız diğer bir tedbir de bundan böyle küçük sanayicilerin elektrikleri kesilmeyecek" diyordu.

Kıratlıoğlu enerji sorunumuz konusunda aldığı tedbirleri bir bir açıklarken hükümetin de yeni bir başarısını böylece ilan etmiş oluyordu. "Hikmetinden sual olunmaz" diye bir laf vardır ama bu laf Kıratlıoğlu için söylenmediğinden biz bir sual edelim dedik. Kıratlıoğlu'nun ve hükümetin bu üstün başarısının arkasındaki hikmeti araştırdık. Karşımıza çıka çıka son zamanlarda epeyce canımızı ve malımızı götüren yağmurlar çıktı. Son zamanlarda oldukça bol yağan yağmurlar barajları doldurmuş ve elektrik üretimi de artmıştı. Hükümet de böylece enerji sorunumuzun çözümünde önemli tedbirler alma imkanını bulmuştu. Ne diyelim sağolasın yağmur baba... İyi ama hikmet sende de bu Kıratlıoğlu'na ne oluyor? Sanki bir şey yapmış gibi karşımızda kurum kurum kuruluyor.

Tatiller de taksite bağlandı

Var mı bu cesareti gösterecek bir vatandaş

Hayat pahalılığı yüzünden vatandaşlar yaz seyahatlerine ilgi göstermiyorlar. Bu yüzden de turizm şirketleri düşünüp taşınıp yeni yollar arıyorlar. Bunlardan en ilgi çekeni taksitle turistik dinlenme....

Devlet memurlarına ödenen tatil kredisi 7 bin lira. Şimdi oturup bir hesap yaptık üç kişilik bir memur ailesi Ayvalık'ta tatil yapmaya kalksa başına neler gelir diye... Önce bu memur aldığı tatil kredisine maaşından kestiği 2 bin lirayı da ekleyip taksitli tatilin ilk peşin taksidini ödeyecek. (Kişi başına en ucuz yer 11 bin 250 lira ve bunun 3 bin lirası peşin diğerleri taksitle ödeniyor) Sonra her ay 4 bin 125 lira olmak üzere beş ay sürekli taksit ödeyecek Bir de gittikleri yerden ufak tefek alışveriş yaparlarsa bu taksit süresi bir yıla kadar uzayacak.

Bu kadar kolaylığı göze alıp tatile çıkabilecek bir vatandaşımız var mı diye merak ediyoruz.... Şayet varsa bu cesur kişiyi tanımak ve sizlere de tanıtmak üzere bizlere başvurmasını bekliyoruz.

GÖZ GÖRE GÖRE

Hergün neden telaşlandı?

MHP'nin gazetesi Hergün 13 Mayıs tarihli gazetemizde çıkan "Adalet MHP'nin Mahkum Edilmesiyle Sağlanır" manşetiyle suç işlediğimizi ileri sürdü. Hergün'e göre "Aydınlık görülmekte olan bir davayı etkileyici haber yayıyor" muş.

Şüphesiz bu sözler MHP'nin adalete düşkünlüğünden kaynaklanmıyor. MHP'nin adaletinin nasıl işlediğini, kardeşini, eşini, evladını, arkadaşını komandoların kurşunlarıyla yitiren yurttaşlar her gün yaşıyor. O halde Hergün'ün sıkıntısının sebebi nereden doğuyor?

Gazetemizde o gün yayınlanan haber Kahramanmaraş davasıyla ilgiliydi. Yakınları öldürülen evleri yakılan insanların savunucusu olarak davaya katılan avukatlar esas hakkında mütalaalarını okumuşlardı ve sonuçta sözlerini şöyle bağlamışlardı: "Adalet MHP'nin mahkum edilmesiyle sağlanır". İşte Hergün'ü rahatsız eden Aydınlık'ın bu haberi.

Bu işin hukuki cahillik yanını bir kenara bırakalım. Aslında bizce Hergüncüler de böyle suç olmadığını biliyorlar. Bile bile bunu yazdıklarına göre esas olarak adaleti etkilemek çabası içinde olanlar da bizzat kendileri oluyor. Ve böylece işin perde arkası da ortaya çıkıyor. Onları rahatsız eden Kahramanmaraş davasıdır. MHP'nin ortalığa dökülen suçluluğudur. İstedikleri ise bu konuda hiç bir şeyin yazılıp söylenmemesi, katliamın karanlıklara karıştırılmasıdır.

Ancak istedikleri olmadı, avukatlardan sonra esas hakkında mütalaasını okuyan askeri savcı 274 sanığın idamını istedi. Peki şimdi Hergüncüler ne diyecek? Yani bizim yayınımız askeri savcıyı etkiledi de mi sonuç böyle oldu.

PAZARDAN PAZARA
Aydoğan Büyüközden

Yiyin için dua edin...

TV'de şu sıra dizi filmler çoğunlukta. Biz TV'de daha önce gösterilmiş bazı dizileri hatırlatmak istiyoruz. Bunlardan birisi "Kapalı Kapılar Ardındaki Washington"du. Amerikan yapımıydı. Amerikan televizyonlarında uzun süre oynamıştı. Bizde de seyredildi. Beğeni de topladı. Konusu Beyaz Saray'da başkan ve çevresindekilerin kanunsuzluklarıydı. Yakınlarda bir film daha oynamıştı; "İnsanlar Yaşadıkça" adlı. Konusu İkinci Dünya Savaşı sırasında Amerikan ordusunu anlatıyordu. Kendisini askerliğe adamış bir gencin acıklı öyküsü filmi sürükleyip götürüyordu.

Bu dizileri mutlaka bizler gibi sayın okurlarımız, hakimlerimiz, devlet görevlilerimiz, hatta belki bakanlarımız, başbakanlarımız da izlemişlerdir. Belki de "İnsanlar Yaşadıkça"daki genç askerin dramına gözyaşı bile dökmüşlerdir. Belki de "Kapalı Kapılar Ardındaki Washington" dizisinin yapımcısına içten tebriklerini sunmuşlardır.

Bütün bunları neden hatırladık? Bu dizileri yapanlar Türkiye'de yaşasalardı başlarına neler gelirdi diye düşündük de...

Türkiye'de basın ve yayın özgürlüğü Anayasanın en temel ilkelerinden birisidir. Ama basın da ilk gazetelerin çıkmaya başladığı günlerden bu yana gerçek bir özgürlük mücadelesindedir. Hemen her dönemde basının iktidarların baskılarına karşı direnen tutumu görülür.

Bugün Anayasada "Basın hürdür sansür edilemez" diye yazılıyorsa, bunda 20 yıl önce hapislere giren, her türlü baskıya karşın basın özgürlüğü için direnen, bir gün gazetelerini kapatanların lanetleneceğinin bilinciyle kara kafalı zorbaların karşısına dikilebilen basın mensuplarının inkar edilmez payı vardır.

Anayasaya "basın hürdür" diye yazılmasının üzerinden 20 yıl geçmesine rağmen hâlâ aşağıda anlatacağımız sahneler Türkiye'de yaşanabilmektedir.

Gazetenin kapısına bir polis arabası dayanır. Sorumlu Yazı İşleri Müdürü apar topar Sıkıyönetim Askeri Savcılığına çağrılır. Polis arabası refakatinde sıkıyönetime gelinir. Kapıda polis "suçlu getirdim" der. Savcının karşısına çıkılır. Savcı şimdi çok işi olduğunu öğleden sonra gelmesini söyler. Polisleri de gönderir. Yazı İşleri Müdürü dört beş saat orada vakit öldürür. Sonra saat on dörtte savcının odasının önüne gelir. 45 dakika daha orada bekler. En sonunda savcı bir yazıdan dolayı iki satır ifadesini alır ve gönderir. Yazı İşleri Müdürü altı saat sonra gazetesine dönebilir.

Bu sahne nerede yaşandı derseniz; 23 Mayıs günü bizzat benim başımdan geçmiştir.

Şimdi "Kapalı Kapılar Ardındaki Washington" ve "İnsanlar Yaşadıkça" dizilerinin yapımcılarına, eserlerinizi çok beğenen yetkililerin yaşadığı Türkiye'de bulunmadığınıza yiyin için de dua edin, desek haksızlık mı yapmış oluruz?

Bir fıkra vardır. Hani Amerikalı ile Rus karşı karşıya gelmiş de Amerikalı; "Ben şimdi istersen Beyaz Sarayın karşısına geçer kahrolsun Carter diye bağırırım" demiş. Rus da "O da bir şey mi ben de Kremlin'in karşısına geçip kahrolsun Carter diye bağırırım, ne var yani" diye cevap vermiş. Bu fıkra biz de sık sık Rusya'daki baskıları anlatmak için söylenir.

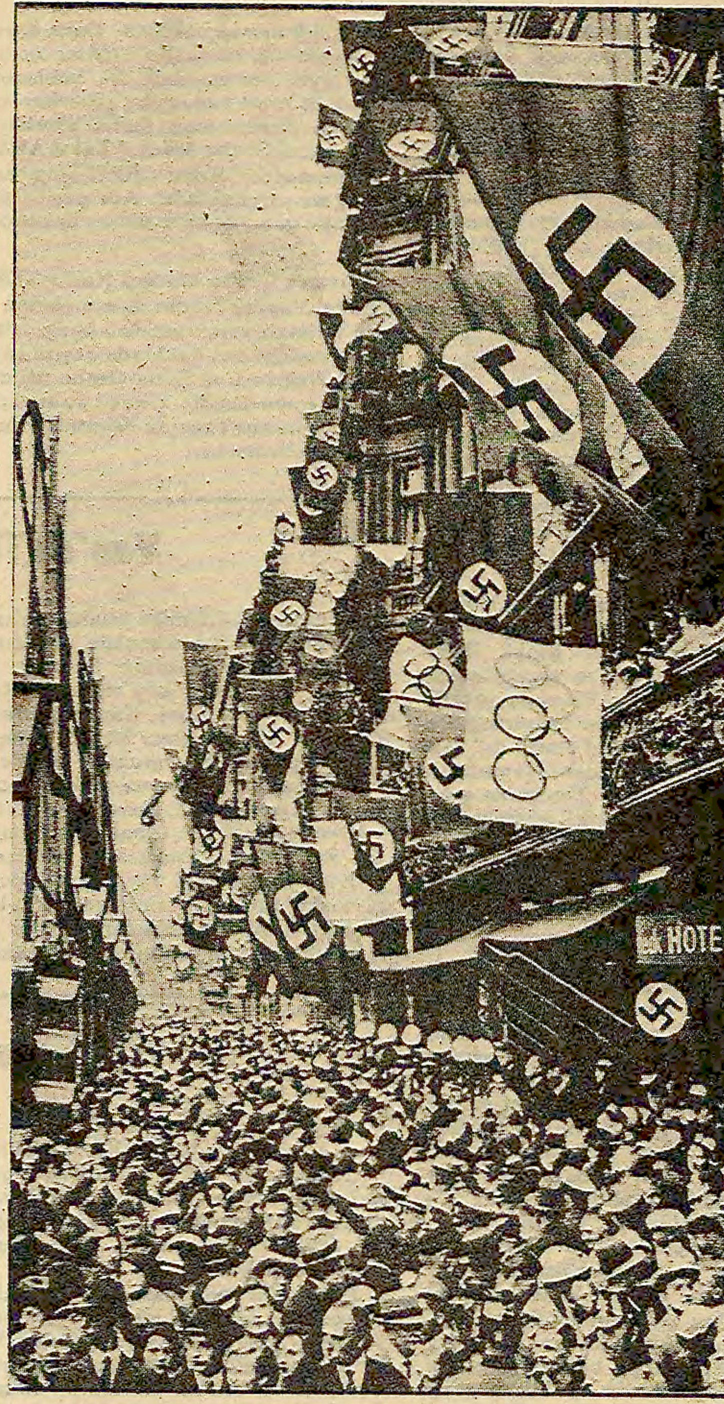
Bir söz vardır.. Hadi neyse son anda dilimizi tutalım da hakkımızda yeni bir soruşturma açtırmayalım.

60'ı aşkın ülke Olimpiyatları boykot edince

Moskova Oyunları Olimpiyat olmaktan çıktı

■ Hitler 1936 Berlin Olimpiyatlarıyla kendini meşrulaştırmıştı. Bugün ise çok sayıda ülkenin Afganistan işgali nedeniyle boykot kararı alması Sovyet yönetimini güç durumda bıraktı

■ 1936'da İspanya'da yapılması düşünülen "Halk Olimpiyatları" İspanya İç Savaşı patlak verince suya düştü

1936 Olimpiyatları sırasında Berlin sokakları. Hitler, olimpiyatlar sayesinde gerek Almanlar gerekse yabancı ziyaretçiler üzerinde yoğun bir propaganda yürüttü.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

60'ı aşkın ülkenin Moskova'ya gitmeyeceğini açıklamasıyla Moskova Olimpiyatları anlamını yitirdi. Birçok spor adamı, Moskova'da yapılacak oyunların olimpiyat sayılamayacağını, bunun, artık sıradan bir spor yarışması haline geldiğini belirtiyor. Özellikle ABD, Batı Almanya, Kanada gibi ülkelerin oyunlara katılmamasıyla yarışların anlamını yitireceği kesin.

Öte yandan, başta Fransa olmak üzere Batı Avrupa'daki Milli Olimpiyat Komitelerinin, Batı Almanya ve Norveç'in tutumunu benimsememeleri tepkiyle karşılanıyor. Sözkonusu Olimpiyat Komitelerinin spora siyaset karıştırmamak gerekçesiyle aldıkları bu karar, insana 1936 öncesini hatırlatıyor. Bugün, Afganistan'ın Sovyet birliklerince işgalinin sporla ilgisi bulunmadığını söyleyenler gibi, bazıları da o zamanlar Hitler'in siyasetlerinin olimpiyatların yapılmasına bir engel teşkil etmediğini söylüyordu.

Yine de çok sayıda ülkenin Moskova Olimpiyatlarını boykot etmesi, kamuoyunun saldırgan karşısında daha uyanık olduğunu gösteriyor.

1936'YA GELİŞ

1935 Sonbaharında ünlü Amerikan sporcusu Eleanor Holm şöyle diyordu: "ABD 1936 Olimpiyatlarından çekilmemelidir. Bizimle bir ilgisi olmayan Hitler diye bir adam yüzünden neden ben veya başka bir atlet cezalandırılsın?" Her ne kadar Holm gemide şampanya içtiği için yarışmalara sokulmadıysa da, Holm gibi düşünenler, Hitler'in Berlin Olimpiyatlarıyla amaçlarına ulaşmasını sağladılar.

1936 Olimpiyatları yapılırken, Hitler iktidardaki 4. yılını bile doldurmamıştı. Ancak daha o zamandan Hitler'in yolu belliydi. 1935 başlarında Hitler orduları, Fransa'nın pasifliğinden yararlanarak kömür bakımından zengin Saar bölgesini ele geçirmişti. Alman ordusu hızla silahlanıyordu. Yahudiler toplama kamplarına gönderilmeye başlanmıştı. Yine 1935 Sonbaharında Yahudiler Alman vatandaşlığından çıkarıldılar.

Hitler'in düzenlediği olimpiyatlar, zaten bu gelişmelerden çok az haberdar olan kamuoyunu, Nazi tehlikesi konusunda iyice rehavete düşürdü. Hitler, Ruhr işgalinden sonra Avrupa'da tekrar meşruluk kazanıyordu. Hitler ayrıca, yarışmaya katılan atletlerin ve ziyaretçilerin odalarına broşürler bırakarak, faşist propagandadan da geri durmadı.

Batı Almanya'nın NATO'daki Büyükelçisi Rolf Pauls, bu yılın başında şöyle diyordu:

"Dünya, Hitler'in 1936 Olimpiyatlarını boykot etseydi, tarihin akışı farklı olurdu."

BERLİN'DEN BAŞKA BİR YERDE

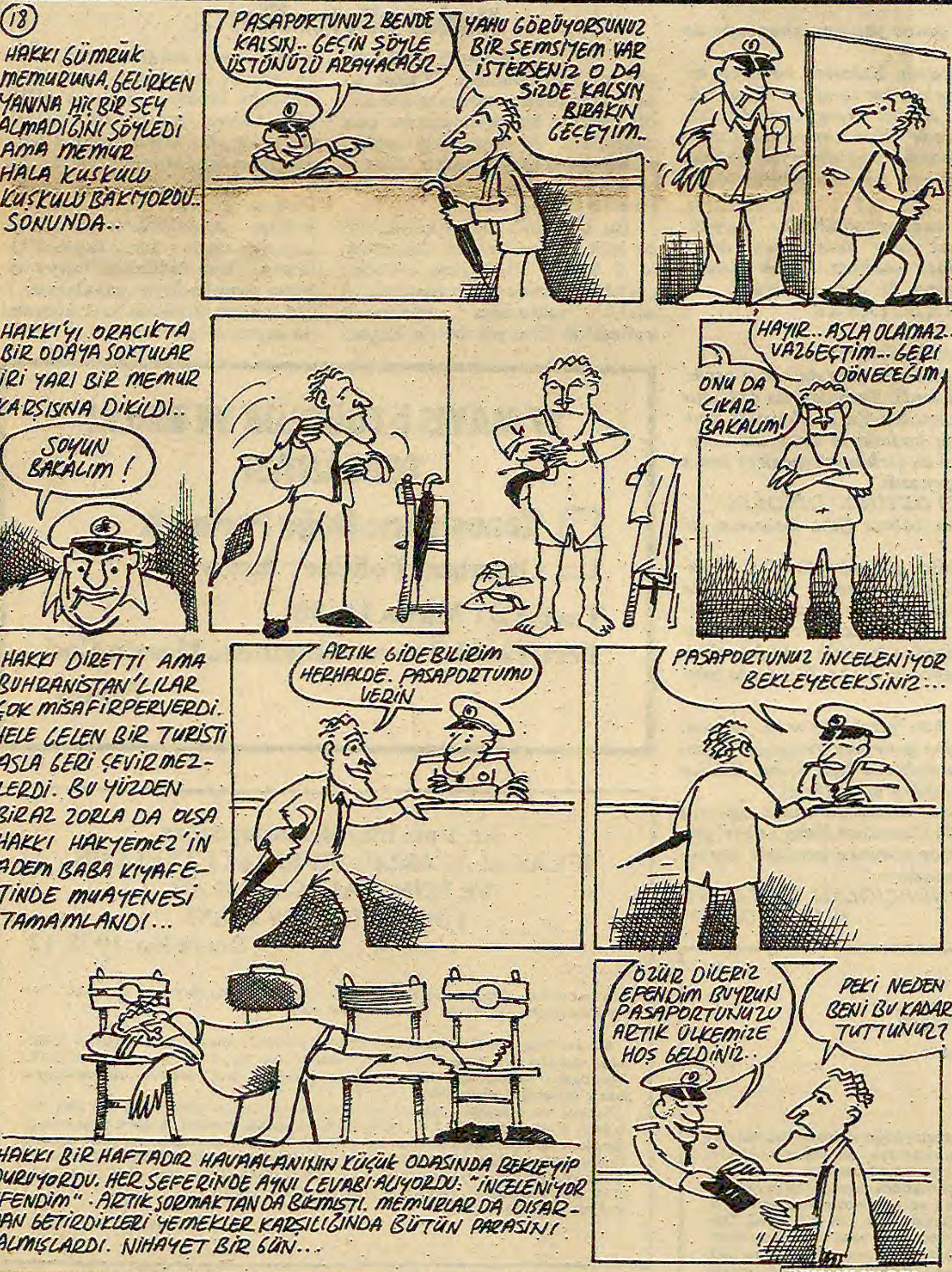
1936'da ABD Amatör Atletler Birliği Başkanı olan Mahoney, Olimpiyatlara katılma kararı alındıktan sonra Başkanlıktan istifa etti ve İspanya'da bir "karşıt-olimpiyat" hazırlamaya girişti. Ancak aynı yıl İspanya'da İç Savaşının patlak vermesi yüzünden "Halk Olimpiyatları"nı gerçekleştirme imkanı olmadı.

3 bin sporcunun katılmasıyla Barselona'da düzenlenmesi planlanan "Halk Olimpiyatları"na Fransa, İtalya, Belçika, İsviçre, Hollanda, Finlandiya, Sovyetler Birliği gibi ülkelerden sporcu grupları katılacaktı.

1936 Ocağında, Norveç İşçi ve Sporcular Hareketi, İskandinav ülkeleri ve Sovyetler Birliği'nden gelen sporcularla kış oyunları düzenledi.

Öte yandan, 1-9 Ağustos 1936 tarihleri arasında Çekoslovakya'nın başkenti Prag'da da anti-faşist oyunlar düzenlendi. Oyunlar Komünist Enternasyonalin Spor Örgütünün gözetiminde yapıldı. Bu oyunlarda madalya dağıtılmadı, milli marşlar çalınmadı.

Günümüzde ise, olimpiyatların başka bir yerde yapılması yönünde yürütülen çalışmalar bir sonuç vermedi. Bu arada, Yunanistan hükümeti, olimpiyatların bundan böyle sürekli Yunanistan'da yapılmasını önerdi.

SOLDAN SAĞA: 1) Rusya'nın işgalinin bütün dünyada yankılar uyandırdığı ülke. 2) TERSİ klakson - TERSİ çok sıcak. 3) Sodyumun simgesi - Dumanın bıraktığı - Bir şeyin karşıtını göstermek için kullanılan sözcük. 4) Esas kaide, ilke. 5) TERSİ açıklanamayan veya çözülemeyen soru - TERSİ hükümsüz bırakma. 6) TERSİ bozguna uğrama (argoda). 7) TERSİ küçük köşk - Bir hayvan - Bir Doğu ilimiz. 8) Bir erkek adı - Çalım.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) İçel'in bir ilçesi. 2) Gelenek, görenek - TERSİ arseniğin simgesi. 3) Fransa'nın uluslararası simgesi - TERSİ an. 4) Ünlü Rus yazarı - Devlet Ana romanının yazarının isminin baş harfleri. 5) Beyaz - TERSİ bebeklerin sesi. 6) İridyumun simgesi - Nazım Hikmet'in soyadı. 7) Gönderilen. 8) TERSİ bir işi en iyi bilen - TERSİ ağaç ve bitkilerin kolları. 9) TERSİ yemin, söz - Bir deniz aracı. 10) TERSİ belli bir hedef için belli bir sürede yoğunlaşılarak yürütülen faaliyet. 11) TERSİ şafak vakti - TERSİ namus, utanç duygusu. 12) Kamu İktisadi Teşekküllerine verilen ad - Müzikte dur işareti.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1) Hüdavendigar. 2) atalaS - Reis. 3) erareŞ - tA. 4) silnamaraK. 5) iH - İki - Atak. 6) Ya - aY - iM - Çat. 7) Elbe - Atikali. 8) Teati - alinaM.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Haysiyet. 2) üT - İhale. 3) dA - Ba. 4) Aleniyet. 5) Varaka. 6) Esami. 7) Ra - itA. 8) Eramil. 9) İrşat - Ki. 10) Ge - Kaçan. 11) Ait - Kala. 12) rsaK - Tim.

Darbeci faşist subayların serbest bırakılmasından sonra

El Salvador'da cunta tecride gidiyor

■ Darbe girişiminin başında gizli servis eski şefi ve faşist Milli Hareket Cephesi lideri vardı

■ Geçmişte demokrat güçlerle bağları olan Hıristiyan Demokratların kararsız bir çizgi izlemesi, Moskova yanlılarının güç toplamasına yarıyor.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Şiddet olaylarının artarak sürdüğü El Salvador'da mayıs başında bir darbe girişiminde bulunan faşist subayların savcılık tarafından serbest bırakılmaları bu Orta Amerika ülkesindeki gerginliği yeniden artırdı.

Mayıs başında, gizli servis eski şefi ve faşist Milli Hareket Cephesi lideri emekli binbaşı Roberto d'Aubuisson, 12 subay ve 4 sivil, sağcı bir darbe girişiminde bulunmak suçuyla göz altına alınmıştı. Ülkeyi yöneten 5 kişilik cuntanın "ılımlıları" arasında bilinen Albay Majano'nun ağırlığını koymasıyla bastırılan darbeden sonra, gerek ABD yönetimi, gerekse cuntada 2 üyeleri bulunan Hıristiyan Demokrat Parti, darbecilerin cezalandırılmalarını istemişti. Şimdi darbecilerin serbest bırakılmasının özellikle Hıristiyan Demokratlar arasında büyük bir hoşnutsuzluğa yol açtığı ve bu partide bölünmelere neden olduğu bildiriliyor.

BİR AVUÇ İNSANIN ELİNDEKİ ÜLKE

El Salvador yaklaşık 5 milyon insanın yaşadığı, büyük eşitsizliklerin hüküm sürdüğü bir ülkedir. Ülkedeki ekilebilir toprakların hemen tamamı 100'e yakın kimsenin elindedir. Nüfusun yüzde 60'ını meydana getiren köylülerin ise toprağı yoktur.

Ülkedeki sömürü ve baskıların yaygınlığı, gösteriler ve kitle hareketlerini doğurarak, yıllardır diktasını yürütmüş olan General Romero'nun 15 Ekim 1979'da devrilmesini sağladı.

Romero'yu deviren genç subaylar 2 albay, 2 sivil ve 1 işadamından oluşan bir cuntayı işbaşına getirdiler. Cuntanın hedefi ülkede reformları gerçekleştirmekti.

Ancak yüksek rütbeli sağcı subaylar reformları engellediler ve kitle örgütlerine karşı şiddet uygulamaya başladılar. Ordunun bu katı tutumu nedeniyle hükümetteki bütün siviller 28 Aralıkta istifa etti. Bunun üzerine geçmişteki reformcu tutumuyla ilerici ve demokrat çevrelerle ilişkisi bulunan Hıristiyan Demokrat Partiye, 2 cunta üyeliği ve bazı bakanlıklar verildi. Öte yandan, Carter yönetimi de bir yandan sağcı bir darbeye kesinlikle karşı çıkarken, bir yandan da cuntaya 50 milyon dolarlık ekonomik, 6 milyon dolarlık da askeri yardım yapmayı kararlaştırdı.

Ne var ki, ordudaki faşist subayların eskiden beri El Salvador hakim sınıflarıyla yakın bağları vardı. Bu unsurlar cuntanın özel bankaların ve dış ticaretin millileştirilmesine ve toprak reformuna karşı çıktılar. Bu gerici unsurların demokratik ve ekonomik hakları için mücadele eden halk kitlelerine karşı terör uygulamaya girişmesi, Küba ile yakın bağları olduğu bilinen bazı örgütlere de karışıklık çıkarmak ve bu arada kitle temeli sağlamak fırsatı verdi. Bu arada, hem sağdan hem de solda gelen teröre karşı çıkması ve demokrat kişiliğiyle tanınmış olan din adamı Oscar Romero'nun faşistler tarafından katledilmesi ve daha sonra Romero'nun cenazesinde karanlık güçlerin 40 kişiyi öldürmesi, bu küçük ülkeyi iyice karışıklığa batırdı.

HIRİSTİYAN DEMOKRATLAR

Bütün bu gelişmeler karşısında sıkışmış kalmış bir güç olarak Hıristiyan Demokratlar ortaya çıkıyor. 1972 ve 1977'de yapılan seçimlere sol güçlerle koalisyon yaparak giren, ancak General Romero'nun hile yapması sonucu seçimleri kaybeden Hıristiyan Demokratlar son olaylar karşısında hızla güç kaybetmeye başladı. Halk kitleleri, ordudaki faşist unsurların giriştikleri saldırılara Hıristiyan Demokratların yeterli tepki göstermediği inancında. Hıristiyan Demokratların durumunu bir din adamı şöyle açıklıyor:

"Hıristiyan Demokratlar, bu hükümetin reformları gerçekleştirmek istediğine ve aşırı-sağcı ve aşırı-solcu fanatiklerin bunu engellediğine dış dünyayı inandırmak istiyor. Bugün kitle örgütleri olmadan El Salvador'un yönetilemeyeceğini anlamak gerek. Hele onlara karşı hiç yönetilmez. Bu bir olgudur. Bunların 60 binden fazla üyesi var. Salvadorluları artık Hıristiyan Demokratlar değil, ancak bunlar harekete geçirebiliyor." (Le Monde 13-14 Nisan 1980)

Şurası da bir gerçek. Küba, El Salvador'un komşusu Honduras kanalıyla ülkede kendine bağlı güçlere yardım yapıyor ve bu güçler de kitle örgütlerinde etkili oluyor. Ancak bu Sovyet yanlısı güçlerin etkisini kırmanın yolunun da kitlelere baskı yapmaktan geçmediği kesin. Örneğin kitleleri kazanmadan bir toprak reformu yapmanın mümkün olmadığında bütün gözlemciler birleşiyor. Hıristiyan Demokrat liderler de şiddet hareketlerinin üstesinden gelmek için demokrasinin yerleştirilmesini savunuyorlar. Ancak, halk kitlelerini gözönüne almadan, sağcı subaylarla uzlaşmalar sağlayarak bunun gerçekleştirilmesi de imkansız.

Başpiskopos Romero'nun cenaze töreninde karanlık güçlerin çıkardığı olaylarda 40 kişi öldü, 200 kişi yaralandı. Fotoğrafta kurşunlardan kurtulmaya çalışan Salvadorlular görülüyor.

sorunlar çözümler

Tarımsal amaçlı bir kooperatif nasıl kurulur?

Tarım satış, tarım kredi, yapı küçük sanat, tüketim kooperatifleri Ticaret Bakanlığına, bunların dışındakiler ise Köy İşleri Bakanlığına bağlıdırlar.

Köylülerimizin; köy kalkınma orman köylerini kalkındırma, pancar ekicileri üretim, çay ekicileri, hayvan üreticileri tedarik ve pazarlama, balıkçılık, topraksu, elektrik üretim, toprak ve tarım reformu kooperatiflerinden herhangi birini kurmak istediklerinde başvuracakları yer Köy İşleri Bakanlığı ve bu bakanlığın illerdeki Kooperatifler Bölge ve İl Müdürlükleridir.

Kooperatif kurmak isteyen köylülerimiz en yakın Bölge ve İl Müdürlüklerine başvurmalıdırlar. Müdürlüklerle karşılıklı konuşma ve anlaşmadan sonra kuruluş işlemlerine başlayabilirler.

KURULUŞ İŞLEMLERİ

Çeşitli kooperatiflerin kuruluş işlemlerinde pek farklılık yoktur. Sadece ana sözleşmelerin (Yani kooperatifin tüzüğü) doldurulacak yerlerinde değişiklikler vardır. Köy kalkınma kooperatiflerinin kuruluş işlemleri diğer bütün kooperatifler için örnektir.

Kuruluş için en az 7 kişi önderlik eder. Bunlara kurucu üye denir. Bunlar aralarında kooperatif kurmak isteğinde olan diğer köylülerin de görüş ve oylarını alarak ana sözleşmenin 29 uncu sayfasında gösterilen görevlere 7 kişiyi seçerler. Bu işlemler bir tutanakla tespit edilir. Yönetim Kurulu üyelerinden bir kişi "kasa görevlisi" seçilir. Bu da tutanağa geçirilir. Tutanak, kurucular ve diğer hazır bulunanlarca imzalanır. (Kooperatifle ilgili bütün belge ve yazışmalar bir "kuruluş dosyası"nda toplanır.)

SERMAYE OLUŞTURULMASI

Kurucu üyeler en az 500'er liralık pay alırlar. Bunun 1/4'ü olan 125 lirayı peşin ödemek zorundadırlar. Bunun dışında yapılacak masraflar için ayrıca bir miktar daha para verirler. Eğer kooperatif kuranlar 7 kişiden fazla ise bunlardan da 125'er lira alınacağından, ilk 7 kişi fazla para vermeleri için zorlanmaz. "Kasa görevlisi" makbuzlar basılıncaya kadar toplanan paraları özel bir deftere yazar.

Kasa görevlisi bir bankaya (genellikle Ziraat Bankası) 875 lira yatırır. Bunu yaparken; kooperatif kuracaklarını, 875 liranın 125'er lira olarak 7 kişiden alındığını söyler, isimlerini bildirir ve paranın Köy İşleri Bakanlığı emrine bloke edilmesini ister. 2 adet makbuz alır.

Kasa görevlisi ayrıca kasada toplanan diğer paralar için serbest bir hesap açtırır.

Ana sözleşmenin doldurulması ve Noterce onaylanması:

10 adet ana sözleşmenin gerekli yerleri doldurulur. 7 tanesi 7 kurucu üye tarafından imzalanır.

7 kurucu, imzalanmamış 3 adet anasözleşme ve nüfus cüzdanları ile notere giderler. Noterde 3 nüsha imzalanır ve noterce onaylanır. Kurucular 2 adet noter onaylı anasözleşmeyi alırlar, biri noterde kalır.

Valilik kanalıyla Bakanlığa başvurma:

Bölge ve İl Müdürlükleri yardımıyla bir dilekçe hazırlanır. İkisi noter tasdikli, 7'si tasdiksiz 9 adet sözleşme ile bakanlık namına bankaya bloke ettirilen paraya ait banka makbuzu dilekçeye eklenir.

Dilekçe Valiliğe verilir. Oradan Köy İşleri Bakanlığına gönderilir. Bakanlık anasözleşmeyi onaylayarak 6 adedini izin yazısıyla birlikte kooperatife gönderir.

Tescil ve ilan:

Kuruluş izni alınan kooperatifin Mahalli Ticaret Sicili Memurluğunda tescili yaptırılır. Gazetede ilan edilir.

Bloke edilen paranın serbest bırakılması için Bakanlığa yazı yazılır.

Tutulması gerekli olan defterler alınır (Kooperatifler birinci sınıf defter tutmak zorundadırlar) ve notere tasdik ettirilirler.

Ticaret Odasına kayıt yaptırılır. Böylece kooperatifimiz resmen kurulmuş olur.

(Yukarıdaki yazı TİKP Bilim Kurulu Tarım Komisyonunca hazırlanan "Köylü Sorunları" dizisinin ilk yayınından yararlanarak yazılmıştır.)

Dr. Sevinç... / Diyalog...

... Cumhurbaşkanı seçilemediğini hatırlattığı konuşmasında kendi önerilerini savundu ve bilgi verdi.

Demirel, "Birbirimizi, Parlamentoyu kötüleyerek bir yere varmak yanlış" diyerek, bugünkü şartlarda Meclisten bir Cumhurbaşkanı çıkmasının güç olduğunu savundu ve "Bu durumda zemini ve kaideyi değiştirerek" bir çözüm bulmak gerektiğini söyledi.

Kendi partisinin Anayasa değişikliği yapacak sayısı olmadığını söyleyen Demirel bunun için diğer siyasi parti ve grup yöneticileriyle görüştüğünü belirtti. Demirel, "Siyaset yapıyor değiliz, bir arayış içindeyiz" dedi. Demirel içinden çıkılmaz gibi gözüken bu meselenin "bir pazarda" çözüleceğini söylerken, "Amacımız ne Anayasayı delmek, ne de manevralar içindeyiz, problemi çözmeye çalışıyoruz" şeklinde konuştu.

AP'NİN ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİ ÖNERGESİ

AP tarafından hazırlanan ve Anayasanın 95. maddesine iki fıkra eklenmesi öngörülen Anayasa değişikliği teklifinde şöyle deniliyor:

"101. maddede belirtilen 15 gün içerisinde Cumhurbaşkanı seçilemediği takdirde, sürenin bitiminden başlamak üzere 21. günü takip eden ilk pazar günü genel oyla Cumhurbaşkanı seçimi yapılır.

"Cumhurbaşkanı seçiminin nasıl yapılacağı ile siyasi partilerce aday gösterme ve aday olma şekilleri kanunla düzenlenir."

Çankaya'da...

(Baştarafı 1. sayfada)

Şerife Ateş'e doğru tutmaya devam etti. Tam bu sırada tabanca ateş aldı, çıkan kurşunlar Şerife Ateş'in boynuna saplandı. Ateş acele hastanaye kaldırıldıysa da, kurtarılamayarak öldü.

Olaydan sonra Kaan Pehlivanlı'nın gözaltına alındığı, Pehlivanlı'nın daha önce de sağa sola rastgele ateş ettiği bildirildi.

MHP Demirbağ'a...

... ki gazetenin yayını da yine kim oldukları belli olmayan "ilgililere" dayandırılıyordu.

Hergün gazetesinin başlattığı ve daha sonraki günlerde Hürriyet ve Tercüman gazetelerinde de benimsenen saptırma çabaları daha sonra da sürdürüldü.

Tercüman ve Hürriyet gazeteleri yine aynı "ilgililere" dayanarak verdikleri haberlerde, Demirbağ'a suikast düzenleyenlerin belirlendiğini, saldırıyı Atilla Ayçiçek adlı bir şahsın yaptığını açıkladılar. 23 Mayıs günü çıkan bu haberler üzerine bizzat 1. Şube Müdürü açıklama yapıyor ve "Tümgeneral Demirbağ'a saldıranlardan birinin Atilla Ayçiçek olduğu konusundaki haberler asılsızdır. Yalnızca görgü tanıklarının verdiği bilgilerden yararlanarak çalışmalar yapılmaktadır. Somut bir belirleme yapılmamıştır" diyordu. (23 Mayıs, Milliyet)

Bir gün önce suçlunun yakalandığını ilan eden Hürriyet ve Tercüman gazetelerinin resmi makamların bu açıklamalarına yer vermemesi dikkati çekiyordu. Açıkça Demirbağ'a suikast düzenleyen suçluların işine yarayacak bu saptırma çabasının, Hürriyet ve Tercüman gazeteleri ve onların haberlerinde dayandıklarını söyledikleri "ilgililerin" ce ne amaçla yapıldığı henüz açıklık kazanmadı. Ancak ilk gün Hergün gazetesinin başlattığı olayın yarattığı infialden yararlanarak gazetemizi "hedef" haline getirme çabaları, daha sonra Hürriyet ve Tercüman gazetelerinin yaptığı yayın Tümgeneral Sabri Demirbağ'a saldırı olayında birçok noktaya açıklık değil, karanlık ve kuşku getirdi.

CHP Milletvekili Ertuğrul Günay ise, Parlamentonun gündeminde olağanüstü hal yasası, Anayasa değişikliği bulunduğunu söyleyerek "Türkiye halkının gündeminde ise, ister evrimle, ister devrimle olsun düzen değişikliği vardır" şeklinde konuştu.

Kongre çalışmalarına, rapor üzerindeki eleştirilerle devam etti.

Tekel'de...

(Baştarafı 3. Sayfada)

militanlığını yapmaktadır. Daha önce yani Adalet Partisi hükümeti döneminde Muzaffer Yurttaş ile birlikte merkez dışında görevlere tayin edilmişlerdi. Bu hükümet zamanında merkeze alınarak, kilit mevkiindeki bu görevlere tayinleri yapılmıştır. Çok tehlikeli bir eleman olup, derhal görevinden alınması gerekir.

İşletme Grubu Müdürü Fahri AKIN: Halihazır yönetimin beyin takımındandır. Koyu CHP'li olup, aşırı derecede bu partinin militanlığını yapmaktadır. Adı çeşitli yolsuzluklara karışmıştır. Bulunduğu görevde kalması her bakımdan sakıncalıdır.

Ticaret Grubu Müdürü Hakkı TEKEŞ: Koyu CHP'lidir. Bu dönemde Yaprak Tütün İşletmelerine CHP militanlarının alınması için talimatı veren kişidir. Ayrıca tütün dış satışlarında da büyük rol oynadığından hakkında çeşitli söylentiler vardır.

İç Dağıtma ve Satış Grubu Müdürü Nihat ARDALI: Tekel'in kanını emen kişidir. Çeşitli yolsuzluklara adı karışmasına rağmen Ticaret Bakanı Teoman Köprülüler'in yakını olmasından dolayı bu göreve getirilmiştir.

Van'da TEK...

(Baştarafı 3. Sayfada)

ce Erzurum'a sürüldüğü bilahare Van TEK 23. Bölgeye tayin edildiği öğrenildi. Başbakanlığa gönderilen dilekçede imzası bulunan köy muhtarları arasında: Bakraçlı köyü muhtarı Abdurrahman Meynur, Bostaniçi köy muhtarı Reşit Kaçmaz, Arıtoprak köy muhtarı Hüseyin Çatış, Kapuralanı köy muhtarı Sabahattin Aksu, Köşebaşı köy muhtarı Hamit Kene, Siyavan köy muhtarı Bekir Acar, Gövelek köy muhtarı M. Teyfiye, Kurubaş köy muhtarı Şemsettin Tatar, Kavuncu köy muhtarı Ahmet , Yalnağaç köy muhtarı Cemal, Dereüstü muhtarı Naci Sabri, Göründü köy muhtarı Mehmet Tel, Abalı köy muhtarı, Kazanç köy muhtarı Ruşen Ergin, Güzelkonak köy muhtarı Mecit Şeker bulunuyorlar.

Öte yandan TEK 23. Bölge Başmühendisi Abdulkadir Altay'ın da başka bir ile tayininin yapıldığı köylüler tarafından duyulunca 17 köy muhtarı tarafından ayrı bir dilekçe ile Başbakanlığa başvurularak tayinin durdurulması istendi.

"Oğlumun...

(Baştarafı 3. Sayfada)

VE İŞKENCELER BAŞLIYOR

Gaziantep'de çeşitli vesilelerle gözaltına alınan yurttaşlar hükümet binasının bodrum katındaki 'Soruşturma Bürosu''nda falakadan elektrik şokuna kadar her türlü hakaret ve işkenceye maruz kalıyorlar. İşkencenin başında ''Soruşturma Bürosu'' Başkomiseri Kemal Emre bulunuyor.

İşkenceyle öldürülen Cuma Özarslan'ın bir yakını 'Soruşturma Bürosu''nda uğradığı işkenceleri şöyle anlatıyor:

''16 Nisan günü işyerime gelen bir grup polis, karakolda ifaden var diyerek götürdüler. Önce Birinci Şubeye gittik, oradan da 'Soruşturma Bürosu'na. Koridorda biraz beklettiler. Yukardan gelen 30'dan fazla polis sıraya girip tekme tokat önümden geçtiler. Neden buruya geldiğimi anlamadan işkence başlamıştı bile. Ellerimi havaya kaldırıp duvara dayadılar. Aynı polisler sırtıma tekmeyle vurarak geçtiler. Başkomiser Kemal Emre, 'Bizi daha fazla uğraştırma. Bizden ölen her polis yerine üç sivili işkenceden kendi ellerimle öldürürüm'' diyordu. O zaman neden getirildiğimi anladım. Kuyumcu soygunu ve polis öldürülmesiyle hiç bir ilişkim bulunmadığını söyledim. Tek suçum Cuma Özarslan'ın akrabası olmamdı.

''Soruşturma'da 6 gün tuttular. 6 gün boyunca her gün işkence yapıyorlardı. Copla dövmekten cereyan vermeye kadar her türlü işkence...''

Utanç içinde anlatıyordu. Başka bir gence yapılan işkenceye de tanık olmuştu bu arada. Şöyle nakletti:

'Beni götürdükleri gün Cuma da oradaydı. Kafasına bir taksi tekerleği geçirmişlerdi. Bir taraftan vuruyorlar, bir tarafdan da su döküp üzerinde gezdiriyorlardı. Başkomiser Kemal Emre, Cuma'ya, 'Adamların ismini söyle. Silahlarla altın nerede' diye soruyordu. Cuma ise 'Benim bu olaylarla bir ilgim yok' diyordu ama dinleyen yoktu. Cuma'yı 16 Nisan'da getirmişlerdi. Çok ağır işkence gördüğünden dayanamayıp yere yığıldı. Artık konuşacak hali bile kalmamıştı.

"Getirdikleri günün gecesi Devlet Hastanesine götürdüler. Duyduğuma göre, doktor 'Yaşasa yaşasa 24 saat yaşar' demiş. Ben çıktıktan sonra Cuma'yı hastaneden geri getirmek istediler. Ancak hastane kabul etmeyerek vermedi. Daha sonra nisanın 25'inde de öldü.''

''KADINLARI ÇIRILÇIPLAK SOYARAK DUVARA DAYADILAR''

Aynı yurttaş gördüklerini anlatmayı şöyle sürdürdü:

''Soruşturma Bürosunda benimle birlikte altı tane de kadın vardı. Onları da aynı olayla ilgili olarak getirmişlerdi. Kadınları da çok ağır şekilde dövüyorlardı. Onlara da elektrik verdiler. En son hepsini çırılçıplak soyarak duvara dayadılar. Coplarla kadınların sırtlarına vuruyorlardı. Orada kaldığım altı gün boyunca en çirkin işkencelere tanık oldum. Onların yaptıklarını gavur bile yapmazdı.''

''CUMA ÖZARSLAN 'BİR GAZETECİ GETİRİN' DİYORDU''

İşkencede öldürülen Cuma Özarslan'ın babası Şıha Özarslan gazetemize şu açıklamada bulunuyor:

''Oğlum kime ne etmişti? Sağ götürdüler, ölüsünü getirdiler. Ölüsünü bile göremedim. Olay sırasında Akçakale'deydim. Geldiğimde herkes ağlıyordu. Cuma'nın hastanede ölmek üzere olduğunu söylediler. Hastaneye koştum. Oğlum cansız yatıyordu. Her tarafı mosmordu. Hiç bir tarafı tutmuyordu. İşkenceden bu hale geldiği belliydi. Devamlı olarak 'Bir gazeteci getirin' diyordu. Daha 24 yaşına yeni girmişti.

''Doktor kan istedi. Bir kilo kadar kan gerek diyordu. Hemen kancıya gittim. Vereyim dediler. Kanından getir kan grubunu öğrenelim ona göre verelim dediler. Durumu doktora izah ettim. 'Kalsın canım ne acelesi var' dedi. Öldürmek istedikleri besbelliydi.

''En son ayın 25'inde Cuma namazımı kıldıktan sonra oğlumu hastaneden çıkarmaya gidiyordum. Yolda Cuma'nın ölüm haberi geldi. Hastaneye zor varabildim. Yatağını boş görünce kendimi kaybedip düştüm. Oğlumun ölüsünü bile göremedim.''

YARIN: ''MAKİNİST HANİFİ'NİN ÇIĞLIĞI YERİ GÖĞÜ İNLETİYORDU''

Hükümet...

(Baştarafı 1. sayfada)

... a durdurulduğunu be... TASS muhabirlerinin ...

İlya Dzhirkvelov'un anlattıklarından anarşi ve yıkıcılık konusunda çıkarılacak dersler vardır. Biz, ülkemizdeki anarşinin iki kaynağı olduğunu belirtiyoruz. MHP ve Rusya. Üst seviyede devlet yetkililerini tarafsızlaştırmak için çaba harcayan bir casusluk örgütünün, Sovyetlere sempati duyan örgütleri nasıl yönlendireceğini kestirmek öyle zor bir şey değildir. Sayın Demirel hatırlar. 14 Ekim seçim gezileri sırasında, bizzat kendisi, Sovyet yıkıcılığına ilişkin MİT raporunu gazetecilere göstermiştir. Ancak kamuoyuna açıklama yapmamış, "Bunlar hassas konulardır, bunlar açıklandığı zaman denge değişir" demekle yetinmiştir. Demirel bu tutumuyla Rusya'nın yıkıcılığını gözlerden gizlemiş olmuyor mu? Demirel şimdi en yetkili ağızdır. MİT'in gizli raporları elindedir. Bu raporlarda kimin ne yaptığı, bir orduyu yok edebilecek Sovyet yapısı 447 roketin Türkiye'ye nasıl girdiğini yazmaktadır. Eski KGB'ciler de artık yıkıcılık faaliyetlerini televizyonlardan anlatmaktadır. O halde hükümet hâlâ niçin susuyor?

Şimdi Türkiye halkı hükümetin ne diyeceğini merakla beklemektedir. Hükümet, içerde ve dışarda Rusya'nın yıkıcılığına karşı aldığı tedbirleri bir an önce açıklamalıdır.

Adana'da...

(Baştarafı 1. sayfada)

... de nalburiye dükkanı işleten Seyfettin Gündüz adlı bir şahıs kimliği belirlenemeyen bir kişinin silahlı saldırısı sonucu öldürüldü.

İSTANBUL'DAKİ OLAYLAR

Gültepe'de kimliği belirlenemeyen kişilerin bir konfeksiyon mağazasına açtıkları ateş sonucu, dükkan sahibi ile bir misafiri öldürüldü.

Çeliktepe Ortabayır Caddesinde dört kişinin polis ekibine açtığı ateş sonucu iki polis memuru yaralandı.

Maltepe'de de şüphe üzerine aranmak istenen iki kişinin açtığı ateş sonucu polis memuru Ersin Şekerci ile polislerin mukabele ateşi sonucu ateş açanlardan Hüseyin Yaman yaralandı.

Sultanahmet'te de bir otel kimliği belirlenemeyen kişiler tarafından yaylım ateşine tutuldu.

KAYIP — Nüfus cüzdanımı kaybettim. Geçersizdir.
Tayfun BAYRAK

KAYIP — Nüfus cüzdanımı, pasomu ve BÜ kimlik kartımı kaybettim. Geçersizdir.
Deniz ERGENEKON

BEYOĞLU 2. İCRA MEMURLUĞUNDAN
Menkulün Açık Artırma İlanı

Dosya No: 1980/396 Tal.

Bir borçtan dolayı hacizli olup Toplam muhammen kıymeti 30.000 Tl. olan iki adet Fırat Marka Seyyar Sport Mengeneler satışa çıkarılmıştır. Birinci açık artırma 29/5/1980 günü saat 15.45-16.00'da Tünel meydanı ensiz sok. No: 8 2. Ocak iş hanında yapılacak bu artırmada % 75'ini bulmadığı takdirde 30/5/1980 günü aynı yer ve saatte ikinci artırmaya çıkarılacak bu artırmada en çok fiat verene ihale olunacaktır. Fazla bilgi isteyenlerin Beyoğlu 2. İcra memurluğunun 1980/396 Tal. sayılı dosyasına müracaatı ilan olunur. 21/5/1980
(Basın: 3784 - 586)

HALK BİLİM

Eğin düğünlerinde söylenen maniler-türküler (4)

İbrahim Olçaytu

"Kazanda hedik kaynana,
Dişleri gedik kaynana
Oğlun şeker getirdi
Beraber yedik kaynana.

Kaynanam karatazı,
O ürer bazı bazı
İçindeki kurtlardan,
Gezdiği daim yazı."

Gelin vekilinin söylediği bu son mani, kaynanayı oldukça kızdırır. Gelenleri ise güldürür. Oynayarak söylenen bu maniler böylecene devam eder. Peki damat nerededir? Gelin eve geldikten sonra, damadı komşulardan birisinin evine saklarlar. Mahallenin gençleri damadı aramaya başlarlar. Eğer damadı bulurlarsa, bahşiş alırlar. Tabii damadı saklayan kişi damadın sağdıçıdır. Sağdıç her daim, damadın en büyük yardımcısıdır. Gelinin bindiği atı sağdıca, sunarlar. Sağdıç teslim alırken de bahşiş verir. Erkekler dışarıda damatla halay çekerken, türkü de söylerler:

"Sıra sıra bacalar,
Birbirini heceler,
Ben beğimi everim
İzin versin hocalar,

Sıra sıra söğütler,
Birbirini öğütler
Ben beğimi öğerim,
İzin versin yiğitler.

Dağdan kestim ardıcı,
Gelir kırdıcı, kırdıcı
Ben beğimi öğerim
Hosca görsün sağdıcı.

(SÜRECEK)

Eğin'de halay çekenler...

OZAN NEDRET

«Ben karlı dağların, kara kışların, Bingöl yaylalarının çocuğuyum»

İsmail Aydoğmuş

1956'da Kığı'nın Karer köyünde doğan ve asıl adı Nedrettin olan ozanı tanıtmak istiyoruz bugün. Çocukluğu yoksulluk ve acı içinde geçen Nedret, bize o yıllarda müziğe olan tutkusunu şöyle anlattı:

"Türkülere karşı özel bir ilgim vardı. Bizim oranın insanları içlidir, acılıdır. Tarlada ekin biçerken, yaylaya giderken, hep türkü söylemekle geçerdi günlerim. Önünde koyun sürüsü ile yaylaya çıkarken türkü söylemesen yollar biter mi? Köyümüze pirler gelirdi, çalar söylerlerdi. Sonra Zeynel abi vardı, hep onlar gibi çalıp söylemeyi düşlerdim.

"İlkokulu bitirdim, İstanbul'a yerleştik. Köyde geçim zorlaşmıştı, yeteri kadar toprağımız yoktu, göçtük. O sıra abim askere gitti, sazının bana kalmasına çok sevinmiştim. Ortaokula gittiğimde, öğleden sonra temizlikçi dükkanında çalışıyor, hem de saz çalıyordum. Orta 2'den itibaren sürekli çaldım. Sazı kendi kendime karadüzen öğrendim. Müziğe karşı ilgimin başladığı dönemde bir Mahzuni, bir İhsani, bir Davut Sulari gibi olmak istiyordum. Daha sonra Pir Sultan'ı, Yunus'u, Karacaoğlan'ı, Nazım'ı öğrendim. Dünyadaki, Türkiye'deki olaylar beni de etkiledi. Bu olayları kendi çabalarımla yorumlama gereğini duydum. Nasıl bir gazete bu olaylar karşısında susmuyorsa, bir parti demeç veriyor, bir yazar yazı yazıyorsa, bir ozan da sözünü ve sazını konuşturmak, yorumlamak gereğini duyuyor. Örneğin Iran halkının faşist Şaha karşı, emperyalizme karşı verdiği mücadele beni etkiledi. Dedim ki:

'Dağlar dağımdır benim,
İran türkümdür benim
Ben dağları dinlemem
İran yolumdur benim

Vurun ha Şaha vurun
Tahtını yere vurun
Fidelerim kurudu
Suyu tarlama verin

Kara çarşaf üstüne
Kızıl güller çizerim
Çarlar Basra'ya inende
Çıkar yola düzerim.''

"Yine ülkemizin içinde bulunduğu zorluklar, halkın çektiği sıkıntılar ve bu bozuk düzene karşı mücadele isteği içinde olması, ama bunun karşısında halk için, devrim için mücadele ettiğini söyleyip bir türlü halkla birleşemeyen, bir sel olamayan, sol kesimdeki dağınıklık karşısında şöyle seslenmek gereğini duydum:

"Aç karın adamı baştan çıkarır
Sevdan beni gülüm gülüm kıştan çıkarır
Eğilme zalimin her vuruşunda
Eğilmek zalimi baştan çıkarır

Dağ başında küçük küçük pınarlar
Birleşir ırmakta coşkun akarlar
Aşmak için diken kaplı yolları
Birleşip sel gibi akmalı bugün

Küskün dargın, boştur hederdir günün
Yürekte öfke mi dökmeli bugün
Yurda çöken karanlığın üstüne
Bir top ışık olup düşmeli bugün

"Bizim oralarda kış uzun sürer. Baharın gelmesini dört gözle bekleriz. Baharın gelmesi de kara kuş dediğimiz kuşların gelmesiyle olur. Günlerce bekler köylüler, kara kuşların gelişini.

'Marmara'nın sularında
Hakkari'nin kırlarında
Bahar nennilenmiş
Bahar nennilenmiş

Erciyes'in yücesinde
Kara kuşlar havalandı
Ağın kuşlar ağın
Karlı dağlara dağlara
Söylen türkümü söylen
Düşsün dillere dillere

Kızılırmak, Yeşilırmak
Fırat'ın sevdası ortak
Suları bulanmış
Suları bulanmış

Kıvrım kıvrım bükülürüz
Bir bahçeye ekiliriz
Güneş vursa al oluruz
Arı gelse gül oluruz.
Çanaklarda bal oluruz
Acı dillere dillere."

"Ayrılık, gurbet ve aşktan çok doğa sevgisi ve toplumsal konular beni etkiliyor. Bence yaptığım eserin bir sanat değeri olmalı, mücadeleye renk katmalıdır. Özellikle Doğu kültürünü, Doğu müziğini araştırmak ve onu tüm dünya uluslarına duyurmak istiyorum. Çünkü Doğu insanı dertli, acılı, terkedilmiştir. Ama mücadelecidir. Bütün ozanlara bu konuda büyük görevler düşmektedir."

TRT'nin olumsuz yönlerine de değinen ozan Nedret "TRT kapılarını bize açmıyor. Kasetler pahalı bant basamıyoruz" diye ozanların elleri kollarını bağlayıp oturmaması gerektiğini belirterek, "Bunlar gerekçe olamaz. Ozan eğer adına layık olmak istiyorsa sesini yükseltebilmeli, halkın mücadelesiyle birleşmeli, türkümde belirttiğim gibi bir ırmağa akarak ırmakla birleşerek söylemeli ki işte o zaman ozan adına layık olabilir" dedi.

Tokat'ın Ceğet köyüne ait derlemeler (2)

Suzan Akbay

Köyün çok zengin olan folklorik unsurlarının ancak bir bölüğünü derleyebildik. Bu örneklerden bazıları şöyle:

MANİLER

Manime mana getir,
Yanıma yakın otur,
Otuz iki maniye
Bir mani de sen getir.

Gömleğim yan değil mi,
Kolları dar değil mi
Giymişem el değil mi
Bu bana ar değil mi

Kefen gömlek iki kat
Birini al birini sat
Üstüme yar seversen
Kalkmaz döşeklere yat.

Çeşmeden Dudu geçti
Elini yudu geçti,
Çeşme seni yıkarım,
Dudu ne dedi geçti,

BİLMECELER:

Gökten iner apışır
Cümle aleme yapışır.
(İsim)

Fil filice, boynu eğrice
(Nohut)

Hey helidi helidi
Küçük kapı kilidi

Kız allahın seversen
Akşam gelen kim idi?
(Uyku)

Yerde gezer
Yedi gelinden güzel
(Saban demiri)

(SÜRECEK)

TUNCELİ-OVACIK'TA YAĞMUR BÜYÜSÜ

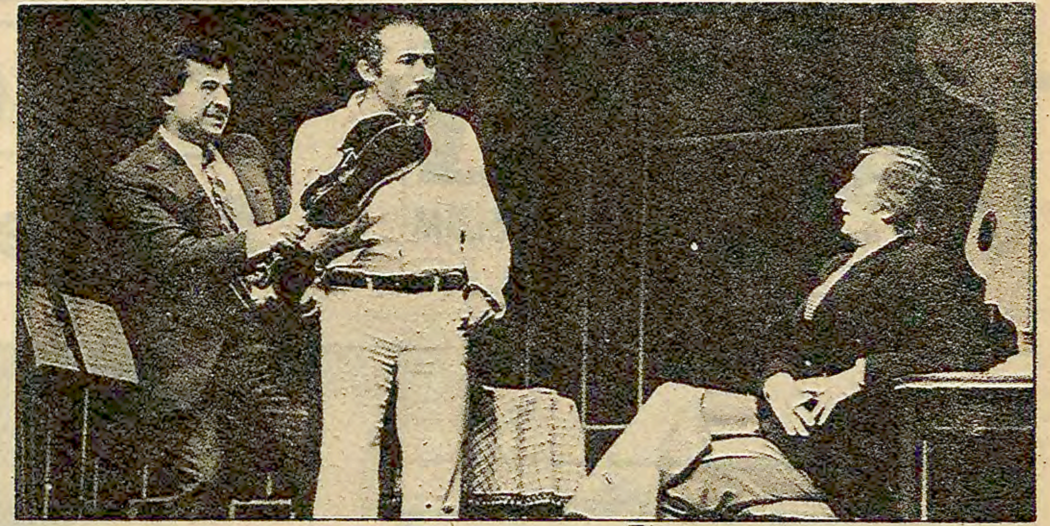
Celal Demirel

İlkbaharda yağan yağmurların, ekinlere zararlı olmaması için, yöremiz Ovacık'ta halk, yağmur büyüsü yaparak, yağmurun duracağına veya az yağacağına inanır.

İnanışa göre, bir ailenin en büyük ilk çocuğu yağan yağmurun suyunu bir tava içerisinde ısıtır. Isınan su haliyle buharlaşır. Su buharlaştıktan sonra, tava çok emniyetli bir yerde saklanır. Tavanın hiç bir zaman ıslanmaması gerekir. Eğer tava ıslanırsa, yağmur yeniden başlar. Bir başka inanışa göre ise, ekmek sacı, ters çevrilerek yağmura bırakılırsa, yine yağmura karşı önlem alınmış olur.

Bütün bunların anlamı kanımca, bizim Tunceli'de ilk çocuk bereketli sayılır. Rızkı bol sayılır. Bundandır ki ilk çocuk tavaya su doldurur. Tavada kaynatılması ise, doğaya ve insanlara karşın bir nevi büyüdür. Tarım ve hayvancılığa dayanan bölgede, feodal kalıntılar halen hüküm sürmektedir. Tekniğin ve endüstrinin insan emrinde olmaması, insanlarımızı doğa ve doğa olaylarına karşın kendisini tinsel olarak cihazlandırmak için doğaya karşı büyü yapmasına yol açmaktadır.

Tiyatro ve sergilerde bu hafta

Oğuz Atay'ın "Oyunlarla Yaşayanlar"', bu hafta Doğu illerinde sergilenecek.

SERGİ

● ALİYE BERGER'in Bedri Rahmi Sanat Galerisinde açtığı resim sergisi, 15 Haziran gününe dek açık kalıyor.

● MÜMTAZ YENER'in Nişantaşı Cumalı Sanat Galerisinde 15 Mayısta açtığı resim sergisi 5 Haziran gününe dek izlenebilir.

● YILDIZ BURSA'nın Nişantaşı Hobi Sanat Galerisindeki resim sergisi 1 Hazirana kadar izlenebilir.

● CAVİT BOZAK, EREN KOCAMAN, NİHAT YAVAŞ, HARİKA KAPANCI, MUALLA AYATA, NECLA ÜNAL'ın karma resim seramik ve el sanatları sergisi Levent Nur Sanat Galerisinde 26 Mayısa dek sürüyor.

● MENGÜ ERTEL, afişler, çeşitli desen ve grafik çalışmalarından oluşan ürünlerini "Çizikler" adı altında 22 Mayıstan bu yana Maçka Sanat Galerisinde sergiliyor.

● 17 Mayısta İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisinde başlayan "İngiliz Afişleri Sergisi" devam ediyor. Sergi 1898-1978 dönemini içeriyor.

● DEVLET Güzel Sanatlar Galerisinde "Fotoğraflarla Türk Resim ve Heykel Sanatlarından Örnekler" konulu sergi var. İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi tarafından hazırlanan sergi 30 Mayısa dek sürecek.

● ADANA Kızyusuflu Ormaniçi Köylerini Kalkındırma Kooperatifi üyeleri kilimlerini Odakule Sergi Salonunda 20 Mayıstan bu yana sergiliyorlar.

● TAVANARASI Sanat Galerisinde MUZAFFER İMREK'in 31 Mayısa dek sürecek olan resim sergisi var.

● AKBANK Bebek Sanat Galerisinde 20 Mayısta açılan Boğaziçi Üniversitesi Fotoğraf Kulübü yarışması sergisi 30 Mayısa dek sürecek.

● ORHAN AREL'in Akbank Nişantaşı Sanat Galerisindeki resim sergisi 13 Haziran dek sürecek.

● TURAN ENGİNOĞLU ve ZEKİ ÇETİNKAYA'nın Yenişehir İş Sanat Galerisinde 28 Mayısta açacakları resim sergisi 13 Hazirana dek sürecek.

● ŞAHİN KAYGUN'un fotoğraf sergisi, Devlet Güzel Sanatlar Galerisinde 30 Mayısa dek gezilebilir.

● SÜLEYMAN SAİM TEKCAN'ın Vakko Sanat Galerisinde açtığı resim sergisi 31 Mayısa dek sürecek.

● LEYLA ONAT'ın Evrensel Sanat Galerisindeki resim sergisi 28 Mayısa dek izlenebilir.

● GÜLER ERTAN'ın Devlet Güzel Sanatlar Galerisinde açtığı fotoğraf sergisi 31 Mayıs günü kapanıyor.

● MEHMET PESEN'in resim sergisi Vakko Sanat Galerisinde 31 Mayısa dek sürüyor.

● TRABZON Güzel Sanatlar Galerisinde, 7 ressamın karma sergisi 3 Hazirana dek izlenebilir.

TİYATRO

Devlet Tiyatrolarının Anadolu turnesinde önümüzdeki günlerdeki oyunlar ve sunulacağı kentler şöyle:

● S.BAŞAR-Y.AKINCI çiftinin sunduğu ÖYKÜLERDEN OYUNLAR, bugün Milas, salı Bodrum, çarşamba Söke, perşembe Kuşadası, cuma Seferihisar, cumartesi Çeşme'de oynanıyor.

● ADALET AĞAOĞLU'nun ÇATIDAKİ ÇATLAK adlı oyunu, çarşamba Ağrı cuma Kars'ta sunuluyor.

● MOLİERE'den uyarlanan MERAKİ, bugün Denizli, salı Burdur, çarşamba Isparta, cuma ve cumartesi günleri Antalya'da sahneleniyor.

● TURAN OFLAZOĞLU'nun ELİF ANA adlı oyunu bugün Üzülmez (Zonguldak) salı Kilimli (Zong), çarşamba Karadon (Zong.), perşembe Gelik (Zong.) cuma Bolu, cumartesi Sakarya'da sunulacak.

● MÜSAHİPZADE CELAL'in PAZARTESİ-PERŞEMBE adlı yapıtı, bugün, yarın ve salı günü Kayseri'de, çarşamba Niğde, perşembe Nevşehir'de sergilenecek.

● OĞUZ ATAY'ın OYUNLARLA YAŞAYANLAR'ı, bugün ve salı günü Bingöl'de, çarşamba Tunceli, cuma Malatya'da izlenebilir.

● KARAGÖZ-KUKLA Ekibi, yarın Tatvan, salı Batman, çarşamba Ergani, perşembe Keban, cuma Divriği ve cumartesi Kemaliye'de gösteriler yapacak.

günün sanat olayları

GÖSTERİ

● ANKARA Ortadoğu Teknik Üniversitesindeki Uluslararası 2. Sanat ve Kültür Şenliğinde bugün 15.00'te Mimarlık anfisinde, klasik müzik konseri (Cüneyt Yılmaz-Gürsel Süer-Osman Duman) 19.00'da U-3 salonunda Şerif Gören'in NEHİR adlı filminin gösterisi var.

KONSER

● İSTANBUL Tünel Kültür-Sanat Evinde, bugün 16.00'da "Halk Müziğinde Yeni Düzenlemeler" (Aşık Veysel) adlı dinleti var. Piyano, bağlama, keman ve cura eşliğindeki konserde soprano İlknur Okatan ve bas Selim Kocak dinlenecek.

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

20.55 DALLAS

Dizinin bugünkü bölümünde, Bobby'nin eski nişanlısı ile J.R. bir rastlantı sonucu karşılaşırlar. Kardeşinin karısından bir türlü hoşlanmayan J.R. çiftin arasını açmak için yeni oyunlar planlar.

J.R. Bobby'nin eski nişanlısıyla karşılaşmasını sağlar. Bobby'nin genç kadına yardım etmek için yaklaştığı bir sırada onları gören Pamela olayı yanlış yorumlayacaktır. Olaylar böylece gelişir.

22.40 MADAM BOVARY

Emma'nın kaçınılmaz sonu

Dört günlük dizi bu akşam sona eriyor. Kocası Charles Bovary'nin babasının ölümü üzerine Emma, sözde para işlerini bir düzene koyabilmek için Leon'a danışmaya gider. Aralarındaki ilişki tekrar alevlenir. Bu arada, Löro'ya iyice borçlanan Emma, kayınpederinde de hiç para kalmadığını öğrenir. Biriken borçlarını ödeyebilmek için ilişki kurduğu bütün erkekleri arayan ve para sağlamaya çalışan Emma Bovary bunu başaramaz. Emma artık umutsuzluğun zirvesindedir.

12.50 WATERLOO

Tatil Sineması

Yönetmen: Sergei Bondarchuk

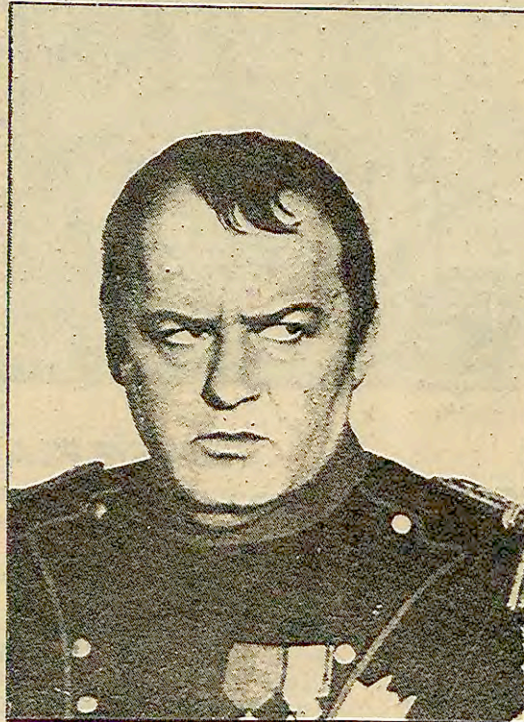
Oyuncular: Rod Steiger, Chirstopher Plummer, Orson Welles, Jack Hawkins, Virginia Mc Kenna, Dan O'Herlihy, Michael Wilding, Terence Alexander, Rupert Davies, Sergei Zakhaiadze, Oleg Vidov, İrina Skobzeva.

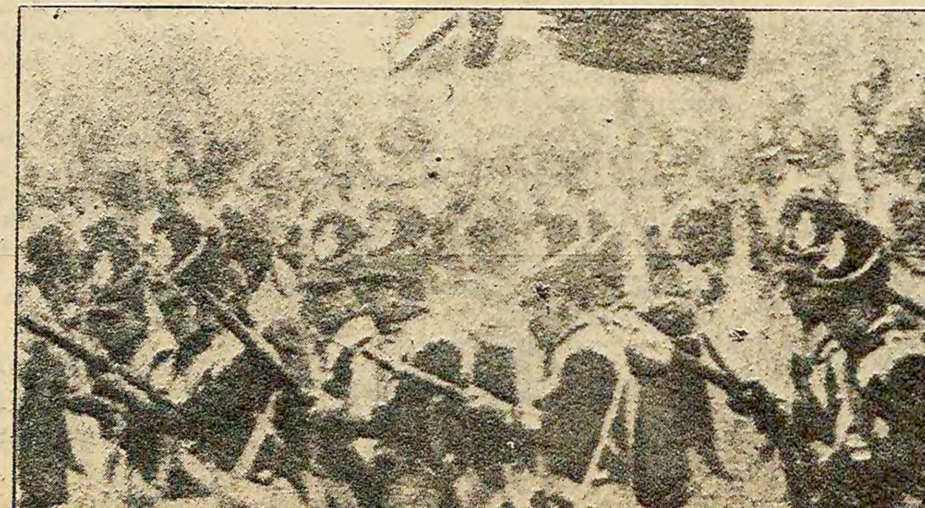
Yapım yılı: 1970

Dev kadrolu, bugüne kadar çekilmiş en başarılı Napoleon filmini izleyeceğiz ekranda. Gerçekçi ve belgesel bir nitelik kazanması için her türlü çabanın sarfedildiği film oyuncularının başarısı ile de ayrıca izlenmeye değer.

KONUSU

Napoleon Bonapart Rusya bozgunundan sonra Elbe adasına sürgüne gönderilmiştir. 1814 yılında Elbe'den kacarak Fransa'ya dönen Napoleon burada büyük bir coşkuyla karşılanır. İmparatorluğunu ilan eden Napoleon'a karşı İngiltere ve Prusya büyük bir ordu düzenleyerek savaşa hazırlanırlar.

MEHMET SEYDA/Roman ÜŞÜTÜKLER 55

Tam bu sırada kapı üç kez çalındı

Bunların yanısıra bu ülkelerde bir *"yokluklar"* dönemi başlamış, iyi yaşamaların ancak ahrette gerçekleşebileceği masallarıyla halkın gözleri boyanmış, *"Senin aşkınla gönlüm süt limanlık ya Resulallah!/ Fakire kalın geldi Müslümanlık ya Resulallah!"* diyerek sadece Neyzen Tevfik durumdan Peygambere yakınmış, o da apar topar tımarhaneyi boylamıştı. Geride kalanların kimseye pek zararları dokunmuyordu. Bunlar kendi aralarında işi matrağa alıp, *"Salla başını al maaşını!"* diyerek avunuyorlardı.

İşte, Sorumlu Pehlivan bu yüzden, bürosunda kaç gündür elleri boş, yalnızca katibesi ve muhibbesi Leydi Gönülalma'yı tavlıyor, aslında, sırasını ve yerini denk getirip sinek avlıyordu. Genç kız, bir sabah onu elindeki patpatla görüp, *"Hayrola, ne yapıyorsun üstad?"* dediğinde, Sorumlu Pehlivan beş pehlivan tefrikası değerindeki hakikatlere tercüman olan gerçekliğinden kıl payı sapmadan, *"Sinek avlıyorum!"* demişti. Gene bir gün, genç kız onu elinde kör bir bıçakla görüp, *"Ne yapıyorsun üstad?"* deyip sorduğunda, Sorumlu Pehlivan pişmiş kelle misali sırıtarak, "Havyar kesiyorum!" karşılığını vermişti.

Sonrasında, havyar kesmeyi ve sinek avlamayı bir yana bırakarak, kızı tavlamayı denemişti. Bürosunda ikisi yalnızdı ve ne mene iştir ki, bunca hızlı sıkı sevişmelerine karşın Leydi Gönülalma hâlâ ve hâlâ kızoğlan kızdı.

(Yazılarına dip notu düşmeye meraklı kimi yazarlarımız, dostlarımız gibi, biz de *"meraklılarına"* burada bir dip notu düşelim: Leydi Gönülalma'nın ne biçim bir organ ve dokuya sahip olduğu çeşitli bilimsel kuruluşlara sorulduysa da, bugüne dek derde derman olacak bir yanıt alınamadı. Kızın yakın çevresinde yapılan soruşturma da sonuç vermeyince, bir jinekolog operatörümüzden şu kesin rapor alındı: *"Doğrusunu isterseniz bu benim içimde de büyük bir merak konusu ve derin bir sızıdır. Güzeller güzeli Leydi Gönülalma galiba ki anasının kızıdır."*).

Adı geçen raporun, bizim kanalımızla eline geçmesinden sonra, Sorumlu Pehlivanların en sorumlusu, artık bu konuyu daha uzun boylu kurcalamak istememiş, başbaşa kalmalarını ayağa gelen fırsat bilip, genç kızı yere yatırıp sevdikten, ayağa kaldırıp diktikten sonra, kendine özgü birtakım alaca karanlık, çapraşık ve karışık düşüncelere dalmıştı.

Tam bu sırada kapı üç kez çalındı.

—Bakar mısın, kim bu münasebetsiz?

Leydi Gönülalma tezce giyindi, açtı kapıyı. Baktı, haber verdi:

—Üstat, postacı gelmiş.

—Ne istiyor, neymiş?

—Federal Bürodan sana bir yıldırım telgrafı.

Genç kız, imza ve sevimli bir gülücük karşılığı telgrafı postacıdan aldı.

İşler iyice kesat giderken, bu tam zamanında çekilmiş bir teldi. Nitekim, Sorumlu Pehlivan ile özel sekreterine, susuzluktan bunalmış kişilere sunulan bir tas soğuk, buzlu ayran gibi geldi. Huyları, ya da bu tür polis romanlarının biçimi gereği, önce sevinçle birbirlerine sarıldılar, sonra —her nedense— surat asıp darıldılar. Sorumlu Pehlivan, sağ kaşını yarım yarmak aşağı kaldırıp, sol kaşını gene yarım parmak yukarı indirerek:

—Ahfeş'in keçisi gibi bakakaldın, okusana şunu inek! dedi.

Genç kız bir solukta, heceleri sökerek ve kekeleyerek, telgrafı okudu. Federal Büroca öğretmenliğe atanmakta ve kutlanmaktayı. Hükümetçe, *"Cinayet Dersi"* adlı bir seminer düzenlenmesi, yarı polis, yarı komando adaylarına ders başına on bin dolar karşılığı kriminoloji dersi vermesi öngörülmüş, ders yeri ile saatlerinin seçimi kendisine bırakılmıştı.

DEVAM EDECEK

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

BÜTÜN YÖNLERİYLE
12 MART
YAŞAYANLAR ANLATIYOR
3. BÖLÜM
23

THKO'lular tünel kazdıklarını THKP-C'lilere çıtlatmışlardı
Ama pek ciddiye alınmamıştı

Alptekin kaçmayı düşündüklerini, bunun için tünel kazmaya başladıklarını, kaçış işini birlikte gerçekleşirmek istediklerini söyledi. Bu noktadan sonra kazı büyük koğuşta bulunan THKP-C'lilerle birlikte sürdürüldü

Mahir ve Ulaş'ın mahkemedeki boş sandalyeleri

Tünel nasıl kazıldı?

Havasızlık ve kadro azlığı nedeniyle ilk bir buçuk ayda iki metrelik bir kazı yapılabilmişti. Sonra tempo hızlandırıldı. Kazı işine yeni elemanlar alındı. Tabii bu da tünelden haberi olanların sayısında önemli bir artışa yol açtı. Bazan tünelin varlığını rastlantı sonucu anlayanlara da iş düşüyordu.

HEMEN tünel kazmak için uygun bir yer aramaya koyuldular. Hapishanenin dış duvarına bitişik olmamakla beraber dikkatli gözlerden uzak küçük bir oda vardı. Buradan tünel kazmaya başlanırsa çok zaman alacaktı ama güvenlik daha önemliydi. Tüneli bu odadan kazmaya karar verdiler.

ODAYA YERLEŞİYORLAR

KOĞUŞUN bu odasında 4-5 kişi kalıyordu. Bu kişilerin buradan ayrılmaları gerekiyordu. Onları kuşkulandırmadan odadan ayrılmalarını sağlamak amacıyla, savunma hazırlamak için sakin bir odaya ihtiyaçları olduğunu söylediler. İkna ettiler.

Daha sonra bu odaya Cihan ve Ömer yerleştiler. Tuvalet temizliği için koğuş temsilcisine asit aldırdılar. Bu asitlerle betonun içindeki mozaikleri erittiler. Böylece beton döşemeyi çivi ile kırmak daha kolay olacaktı. Hapishane idaresinden askı çakmak için istedikleri çekiç yardımıyla beton kırılmaya başlandı. Aynı anda düzenlenen türkülü oyunlu toplantı ile gürültüyü kimsenin duymaması sağlandı.

Hapishanede görevli subaylar baskıcı kişiler değillerdi. Zaten "gardiyanlıktan" da pek anlamıyorlardı. Olağanüstü bir gelişme olmazsa tünelin hapishane idaresi tarafından öğrenilmesi çok zordu.

TOPRAK ÇIKARILIYORDU

BETONDA bir insanın geçebileceği delik açıldı. Deliğin açıldığı yer duvar dibindeki ranzanın altındaydı. Betonun delinmesi ile toprağa ulaşıldı. Bundan sonra toprağı kazmak kalıyordu. Ranzalardan sökülmüş 25-30 cm. uzunluğundaki köşebent demiri toprağı kazmak için kullanıldı. Çıkan toprak odadaki kullanılmayan tuvalete dolduruluyordu. Toprak, tuvalet kapısınının üst kısmındaki kontrplak örtüyü kaldırarak içeri dökülüyordu. Tuvaletin önüne bir de ranza kondu. Böylece tuvaletteki toprağı kimsenin görmemesi sağlandı.

Toprağı kazdıkça temel duvarlarının hayli derin olduğunu farkettiler. Tünelin temel duvarlarının altından geçmesi gerekiyordu. Bu nedenle tünel ağzından iki metre derine inmek zorunda kaldılar. Kazı güçtü ve zaman alıyordu.

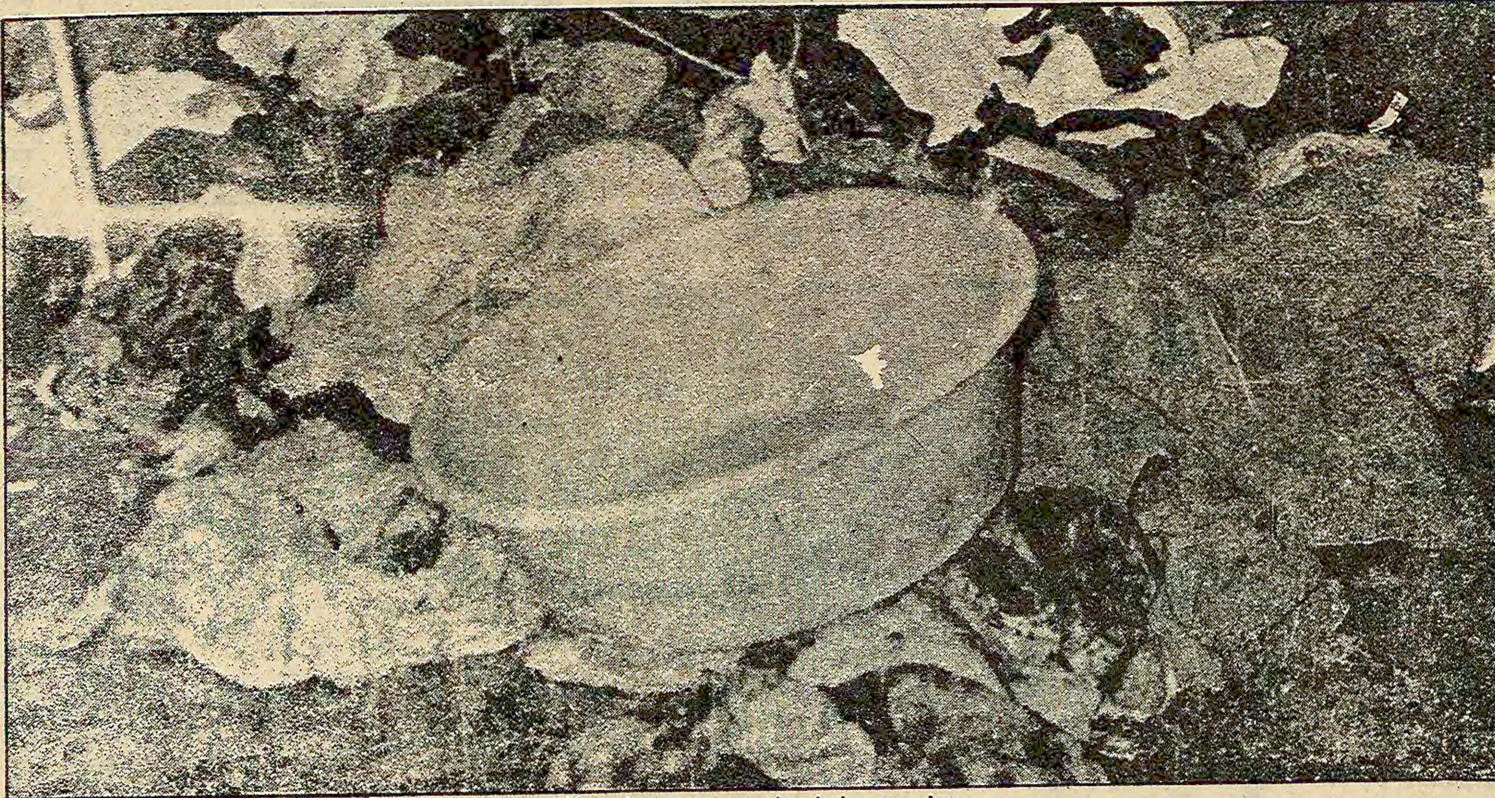
Tünel kazımı bu noktaya geldiğinde THKP-C'lilere haber vermeye karar verdiler. Daha önce de çıtlatmışlar, ama bu pek ciddiye alınmamıştı. Cihan Alptekin kaçmayı düşündüklerini, bunun için tünel kazmaya başladıklarını, kaçış işini birlikte gerçekleştirmek istediklerini söyledi. Bu noktadan sonra kazı büyük koğuşta bulunan THKP-C'lilerle birlikte sürdürüldü.

ÇAYAN'IN MALTEPE'YE GELİŞİ BEKLENİYOR

THKP—C'liler tünel kazmaya katılmakla birlikte, bu yolun sonuca götüreceğini sanmıyorlardı. Bir dikkatsizlik ya da cezaevinde bir genel arama bütün çabaları boşa çıkarabilirdi. Askeri garnizonun ortasındaki cezaevinden yardım almadan çıkmak da onlara imkansız denecek kadar zor görünüyordu.

Ayrıca o sıra Mahir Çayan henüz Selimiye'deydi. Çayan oradayken kaçmaya kalkmak, kendi başının çaresine bakmak isteyenleri bile düşündürüyordu. Bunu arkadaşlarına izah etmek ve kabul ettirmek çok zordu. Çünkü hemen herkes topun ağzında Çayan'ın olduğunu düşünüyordu.

Bu nedenle, Çayan'ın Maltepe'ye gelişini beklemeye ve kaçısta riski azaltmak için dışarıdan yardım almanın yollarını aramaya karar verdiler.

Kaçtıktan sonra geriye kalan eşyalar

DIŞARIYLA İLİŞKİ KURULUYOR

DIŞARIYLA ilk ilişkiler ağustos ayı sonlarında kurulmuştu. Bu ilişki daha çok hapisteki THKP-C'lilerin bildiği bazı maddi imkanların değerlendirilmesi ile sınırlıydı. Bu sınırlılığı içerdekiler de ilk başta geri çekilme döneminin ihtiyatlığı sanıyorlardı. Çünkü o günler herkes "geri çekilmek gerekir" fikri üzerinde birleşiyordu. [illegible] ilişkilerden dışarıda bir ev adresinin öğrenilmesinden başka kaçış açısından yarar sağlanamadı.

Ekim başında örgütün askeri kesiminden Yüzbaşı Orhan Savaşçı kurs için İstanbul'a geldi. Kısa süre sonra da cezaeviyle ilişki kurdu. Bundan böyle, dışarıyla ilişki kaçışa yardım ilişkisine dönüştü ve kaçış konusunda daha farklı seçenekler üzerinde durulmava başlandı.

İLK PLAN UYGULANAMIYOR

KASIM başında Mahir Çayan Maltepe'ye nakledildi. Hemen kendisine kaçma hazırlıkları anlatıldı. Tünel işine ilk başta Çayan'ın da aklı yatmamıştı. Bardakçı, subayla kurduğu ilişkiyi anlattı. Çayan "Bunu deneyelim" dedi. Arkadaşları bu ilişkinin güvenilmez olduğu konusunda onu ikna etmeye çalıstılarsa da, başaramadılar.

Ama subay işin içine Çayan da girince daha çok korkmaya başlamıştı. Kendisine ve yakınına kaçıştan 24 saat sonra yurtdışında olma garantisi istedi. THKP-C'lilerin böyle imkanları yoktu. Ama Bardakçı subaya iki pasaport sağlandığını, uçak biletlerinin de hazır olduğunu söyleyecekti. Subay, Bardakçı'nın gerçeği söylemediğini sezmişti.

Orhan Savaşçı da tanıdığı bazı subaylar aracılığıyla bu subayla ilişki kurmuş, onu ikna etmeye çalışıyordu. İçeriye tabanca sokulması ve nöbetçi erlerin karavanasına uyku ilacı atılması gibi öneriler yapıldı ama sonuç alınamadı.

Subay iyice tedirgin olmuştu. Çok korkuyor, bu işten nasıl sıyrılacağını düşünüyordu. Sonunda bir yolunu bulup, cezaevinden alınmasını sağladı. Baştan beri sakat olan bu kaçma planı böylece suya düştü.

YENİ BİR PLAN

BUNDAN sonra özellikle Çayan'ın savunduğu bir kaçma planı üzerinde duruldu. Bu plana göre tugaya bir askeri araçla subay elbiseli kişiler girecek, cezaevini basarak tutukluları kaçıracaktı. Arkadaşları planı gerçekçi bulmayarak karşı çıktılar. Ama Çayan ısrarlıydı. Bu planı uygulayıp, uygulayamayacakları dışarıya, örgüte soruldu. Somut bir cevap alamadılar.

Aynı günlerde Yüzbaşı Savaşçı ilişki kurduğu bir başka subay aracılığıyla Çayan'ın kaçırılması için çabalıyordu. Bu subay da o sıralar cezaevine görevli olarak atanmıştı. Çayan'ın assubay elbisesi giyerek cezaevinden çıkarılması, ya da erlerin karavanasına uyku ilacı atılarak Çayan ve birkaç arkadaşının kaçırılması üzerinde duruldu. Ama bu planlar uygulanırsa, örgütle ilişkisi olan cezaevi görevlisi subay açığa çıkacaktı. Planlar bu nedenle uygulanmadı.

TÜNELDE KARAR KILINDI

BÜTÜN bu ihtimallerin suya düşmesinden sonra, artık tünel aracılığıyla kaçmada karar kılındı. Bu süre içinde tünelin kazımı devam etmişti. Kazı oldukça yorucu bir işti. Çünkü tünelin çapını fazla genişletmek imkanı yoktu. Aksi takdirde çıkan toprağı dolduracak yer bulunamazdı. En çok 60 cm.lik bir çapı tutturmak zorunluydu. Bu nedenle de kazı yavaş ilerliyordu. Ayrıca topraktan sürekli su çıkıyor, hele yağmurlu havalarda su miktarı daha da artıyordu. Tünele girmeden önce bu suyu kovayla dışarı çıkarmak gerekiyordu. Çıkartılan su tuvalete boşaltılıyordu. Bunun için de, tuvaletin deliğine toprak dolmaması için çalışılıyordu.

Tünelin içi havasızdı. Bir insan, kendisini zorlasa en çok 1-2 saat çalışabilirdi. İçerisi karanlık olduğundan tünele kordonla lamba uzatıldı. Bu lamba biraz da ısı veriyordu ıslak tünelde çalışanlara.

Havasızlık ve kadro azlığı nedeniyle ilk bir buçuk ayda iki metrelik bir kazı yapılabilmişti. Sonra tempo hızlandırıldı. Kazı işine yeni elemanlar alındı. Tabii bu da tünelden haberi olanların sayısında önemli bir artışa yol açtı. Bazen tünelin varlığını rastlantı sonucu anlayanlara da iş düşüyordu.

Tünelin kazıldığı küçük odayı koridordan ayıran kapı boşluğuna bir battaniye gerilmişti. Koğuştakilere bu odaya pek uğramamaları, savunma hazırlığı yapıldığı söyleniyordu. Herkes bunu normal karşılıyordu.

Tünelde çalışma yapılırken daima birileri koridorda nöbet tutuyordu. Parola olarak bazen marş söyleniyordu.

Çıkan toprak odada bulunan tuvaleti doldurunca, iki ranza arasındaki kuytu bir köşeye bir nevresim içinde yığılmaya başlandı. Bu da yetmeyince, toprak başka bir koğuştaki kullanılmayan tuvalete dolduruldu.

Hapishanedeki su kıtlığına karşın, tünelde su çok boldu. Bu nedenle tünelde çalışanların elbiseleri çamurlanıyordu. Yıkanamayan bu elbiseler bir kenarda öylece saklanırdı. Herkes elbiselerin bahçede top oynarken çamurlandığını sanıp, şüphelenmiyordu. Tünelden çıkanlar vücutlarındaki çamurları da ıslak süngerlerle siliyorlardı.

Kazı ilerledikçe tünele iki kişinin girmesi gerekti. Öndeki toprağı kazıp, torbaya dolduruyor, arkadaki de torbayı dışarı atıyordu.

KAÇACAKLAR KOĞUŞA GELİYOR

ÖTEKİ kaçma planları suya düşünce Çayan ve arkadaşları büyük koğuşa geçmeye karar verdiler. THKP-C davası sanıklarının çoğu tünelin kazıldığı koğuştaydı. Ama asıl kaçması gerekenler küçük koğuşlardan birindeydiler. Önce idareden dava sanıklarının bir koğuşta toplanması talep edildi. İdare bu isteği kabul etti. Çayan ve arkadaşları tünelin olmadığı küçük koğuşu önerdiler. İdare, oraya sığılmayacağını söyleyerek büyük koğuşu teklif etti. Taktikleri anlaşılmamış, kolayca tünelin kazıldığı koğuşa geçmişlerdi.

Gün geçtikçe tüneli öğrenenlerin sayısı artıyordu. İşin ortaya çıkma tehlikesi vardı. Tüneli kazara görenler de çoğalmaya başlamıştı. Tedbir olarak şüpheliler kontrol altına alındı. Bir ara suyun gitmesi için tuvalette bırakılan delik toprakla tıkandı. Bunun üzerine su biriktirip, geceleri maltanın deliğine dökülmeye başlandı.

CEZAEVİNİN ÇEVRESİNDEKİ TEDBİRLER

TÜNEL bir hayli ilerlemiş bahçe duvarına yaklaşmıştı. Ama Mahir Çayan, Maltepe'ye geldikten sonra cezaevi çevresindeki tedbirler çok artırıldı. Önceden yalnızca bahçenin köşelerindeki kulelerde nöbetçi varken, daha sonra akşamları bahçe duvarlarının dışına dört bir tarafa çifter çifter nöbetçi kondu. Ayrıca akşamları cezaevini çevreleyen Reolar sabaha kadar bahçe duvarlarını farlarıyla aydınlatıyordu. Tünelden çıkanlar bu nöbetçiler ve Reolarla yüzyüze gelecekti.

Tünelin bahçe duvarından sonra 30 metre daha uzatılması düşünüldü. Tünel 90 derece döndürülecek ve tünel ağzı ilerideki dere içine, ağaçların arasına açılacaktı. Ama toprağı koyacak yer kalmamıştı. Zaten gereksiz yere birçok kişi de tüneli öğrenmiş, kaçış hazırlığının açığa çıkması an meselesi olmuştu.

Tüneli uzatmaktan vazgeçilip, hemen çıkmaya karar verildi. Nöbetçileri tünele çekmeyi, ya da çıkınca çatışmayı düşünüyorlardı. Kaçışın başarıya ulaşamayacağını herkes biliyordu. Hiç bir ümit ışığı yoktu. Ama artık başarı hedeflenmiyor, Çayan "Ne olursa olsun deneyeceğiz" diyordu. Umutsuzluk herkesi öylesine etkisi altına almıştı ki, intiharın da devrimci bir eylem olacağı teorileri geliştirildi. Firar edecek olanlar kendilerini kaçma anında vurulup ölmeye hazırlamaya çalıştılar.

YARIN:
...Ve kaçtılar

Televizyonda bugün

11.00	GÜNAYDIN
12.00	HAFTANIN ŞARKISI
12.05	YAŞADIĞIMIZ DÜNYA
12.45	TATİL SİNEMASI
14.55	TATİL GÜNÜ
17.00	HABERLER
17.05	SPOR
19.30	TAŞ DEVRİ
20.00	HABERLER
20.50	SAZ ESERLERİ
20.55	DALLAS
21.40	TÜRKİYEM
22.40	MADAM BOVARY
23.25	HABERLER

(GENİŞ HABER 7. SAYFAMIZDA)